

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. Szeptember 28.
VII évfolyam, 256. szám.

Szerda

Őfelsége II. Károly király elnökletével tartott minisztertanács foglalko- zott tegnap a nemzetközi helyzettel

Miron Cristea patriarka-miniszterelnök nagy békebeszéde

(BUCURESTI.) Hétfőn a sinaiai Peles kastélyban minisztertanács volt Őfelsége elnökletével. Megjelentek az értekezleten Miron Cristea patriarka-miniszterelnök, Canciov pénzügyi, Calinescu belügyi, Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti, Petrescu Comnen külügyi, Argesianu táb. nemzetvédelmi miniszter, Glatz tábornok nemzetvédelmi államtitkár és Stefan Ionescu tábornok, a vezérkar főnöke. Ez alkalommal a külügyminiszter beszámolót adott a külpolitikai helyzetről, majd Glatz tábornok ismertette a hadsereg beruházási munkálatait. Ezután egy szűkebb körű miniszteri állandó bizottságot alakítottak az idevonatkozó munkálatok ellenőrzésére. Gázlarcot kapnak a tisztviselők (BUCURESTI.) Az összes minisztériumok meggyorsítják azokat a műveleteket, amelyek a gázvédelemre szolgáló álarok kiszolgáltatására vonatkoznak.

miután ezek árát a tisztviselőktől levonták. Az intézkedésnek azonban nincs semmiféle tekintetben riasztó jellege és a kiadott rendelkezés emlékeztet arra, hogy a nagy nyugati fővárosokban a polgári lakosság minden rétege már el van látva gázlarcokkal.

Mindenkinek harcolni kell a békéért — mondotta a miniszterelnök

(BUCURESTI.) A Nemzetközi Frontharcos Szövetség tovább folytatja megbeszéléseit. A kongresszus résztvevői látogatást tettek a patriarka palotájában, majd a patriarka-miniszterelnök kihallgatáson is fogadta a küldöttséget, amely ezután tovább folytatta tanácskozásait. Este az értekezlet résztvevői a Cantacuzino hercegő a Fidac női szekciójának elnöke által rendezett fogadóestélyen jelentek meg.

Miron Cristea patriarka-miniszterelnök

egyébként a Nemzetközi Frontharcos Szövetség kiküldötteinak fogadásakor a következő beszédet tartotta:

A román királyság, ahol a Szövetség a kongresszusát tartja, jellegetesen békés ország. Minden román örövend ebből az alkalomból, hogy ez az intézmény itt tanácskozik most és utal arra, hogy Románia amikor fegyverkezik, csak arra a régi klasszikus közmondásra gondol: „Ha békét akarsz, készülj a háborúra”. Románia köszönetét fejezi ki, hogy az a Szövetség azt az isteni és keresztényi célt szolgálja, hogy a népek közötti megbékélés gondolatát hirdesse. Az utolsó világháború megmutatta mindenütt az embereknek ha az ösztönöket fel szabadítják, az emberek elvadulnak. Ezért kell mindenkinek harcolni és küzdeni a békéért.

külön kihallgatáson jelent meg Moszcicky államfő előtt és átadta neki Benes államfő üzenetét, illetve sajátkezü levélét, amely a lengyel és csehszlovák álláspont összeegyeztetésére vonatkozik.

PRÁGA KÖZLÉSEI

(PRÁGA.) (Ceteka.) Tegnap délután a rádióleadók a következő híradást közvetítették: A határmenti vidékeken a helyzet változatlan. A hatóságok tovább folytatják rendfentartó tevékenységüket. Az őrszolgálati és vámszervek ellen azonban egyes szudétanémet különítmények részéről támadások történtek. Ezek a szudétanémet katonai alakulatok Németországból jönnek puszkával, gépfegyverekkel és németországi gránátokkal vannak felszerelve. Jelentik ugyanakkor, hogy néhány cseh állampolgárt erőszakkal átvittek német területre. A kormány az általános mozgósítás kiegészítésével elhatározta a 17 és 60 év közötti egész lakosság mozgósítását, hogy így mindenki megkapja a megfelelő kiképzést és előkészítést.

AZ UJABB ANGOL TERV

(BERLIN.) Hitler sir Horace Wilson tegnap délután öt órakor fogadta. Wilson Chamberlainnak a francia miniszterekkel egyetemesen készített üzenetét adta át Hitler kancellárnak. Az üzenet átadásakor Wilson kíséretében volt sor Neville Henderson angol nagykövet. Az üzenet a francia és angol kormányfőfről londoni tanácskozásainak határozatait foglalta magában. Hitler azonban hétfőn este kijelentette, hogy a maga részéről ragaszkodik az október elsejéig való átadáshoz.

LONDON ÉS PÁRIS TANÁCSKOZÁSAI

(LONDON.) Thomas Inskip, a nemzetvédelmi szolgálatok egyesítésének minisztere, továbbá a kormány többi tagjai és a francia miniszterek tegnap folytatták londoni megbeszéléseiket. Eközben Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke, Gort vikomttal, az angol haderők vezérkari főnökével tanácskozott. Az angol és francia miniszterek közös tanácskozása után pedig hivatalos közleményt adtak ki, ezuttal már a másodikikat, amely a következőket tartalmazza: Ma reggel a francia és angol miniszterek között újabb tanácskozás folyt, amelynek során az összes kérdésekben teljes nézetazonosságot állapítottak meg. Gamelin tábornok, akit különleges tanácskozássra hívtak meg, ugyanakkor látogatást tett a miniszterelnöknél, majd a nemzetvédelmi szolgálatok egyesítésének miniszterével folytatott megbeszélést. Az angol törvényhozást egyébként szeptember 28-án délután háromnegyed 3-ra összehívták.

HAZAUTAZTAK A FRANCIA ÁLLAMFÉRFIAK

(LONDON.) Daladier és Bonnet repülőgépen hazautaztak Párisba. A francia miniszterelnök elutazása előtt nem volt hajlandó nyilatkozatot adni a sajtónak a tanácskozások eredményeiről.

BERLIN IS KÖZZÉTETTE MEMORANDUMÁT

(BERLIN.) A délutáni lapok közlik teljes egészében azt az emlékiratot, amelyet Godesbergben Németország

A súlyosan kiélesedett helyzet ellenére is van remény a béke meg- mentésére

Hitler október 1-re követeli a szudéta-vidék átadását Német támadás esetén London-Páris-Moszkva azonnal megálló intézkedésekkel felelnék — Csehszlovákia áthidaló ajánlatot tett Lengyelországnak — Roosevelt bekeszözata az érdekelt hatalmakhoz — Mussolini nagy beszéde

A már hetek óta tartó európai feszültség a tegnapi események folytán megnyúltak látszik és ezt elsősorban is Chamberlain miniszterelnök újabb lépése okozta. A brit kormányfő ugyanis a brit-francia minisztertanácsban keresztül vitte azon javaslatát, hogy újabb kibontakozási kísérletet tehessen Hitler vezér és kancellárnál, amihez úgy az angol kormány, mint francia vendégei, Daladier miniszterelnök és Bonnet is beleegyezésüket adták. Ennek folytán sir Horace Wilson külön repülőgépen Berlinbe utazott és ott 40 perces megbeszélést folytatott le a Führerrel, ami után ismét visszatért Londonba. Hogy mi volt az a szóbeli üzenet, amelyet Wilson a vezérkancellárnak továbbított, egyelőre senki sem tudja, mert nem adtak ki róla még jelentést. Nagyban hozzájárult a kedélyek megnyugtatósához az is, hogy ugyancsak Chamberlain miniszterelnök távirati úton közönte meg Roosevelt elnök békére felhívó szövegét és hangsúlyozta, hogy Anglia kormánya sem kimél időt és fáradságot a béke biztosítására. Az is hatást tett a jobboldali körökben, hogy a varsói és budapesti amerikai követek is utasítást kaptak arra, hogy

a magyar és a lengyel kormányokkal az USA államfőjének bekeszözatát közöljék, míg a moszkvai USA követ nem kapott ilyet. Végül a legjelentősebb lépésnek tartják a béke felé Benes elnök Moszcicky lengyel államfőhöz intézett és saját kezűleg írott levelét és Krofta csehszlovák külügyminiszter azon értesítését, hogy a kisebbségi ügyekben Prága elvben hajlandó Budapesttel tárgyalásokba bocsátkozni. Budapest részéről ugyan még nem tartják kielégítőnek a választ, de ennek ellenére is alkalmasnak minősítik a további megbeszélésekre. Jelentős eseményei voltak a tegnapi 24 órának Gamelin francia vezérkari főnök londoni útja, amelyet a brit fővárosban töltött rövid idő miatt nem tartanak hadijellel bíró ténykedésnek. Daladier és Bonnet elutazása és Daladier azon kijelentése, hogy nem látja szükségét a francia parlament összehívásának, továbbá Mussolini veronai beszéde és végül Hitler kancellár berlini nyilatkozata a Sport-palota tizezrei előtt. Ez utóbbi meglehetősen harcias volt ugyan, de nem másította meg a Chamberlainnak Godesbergben átnyújtott feltételeket és továbbra is állja az október 1-ben kiszabott türelmi időt.

Különösen ez keltett jó hatást, mert erre a külföldi diplomáciai körök nem számítottak. Annál kellemesebben hatott tehát ez, mert szombatig mindenki reméli a kérdés gyakorlati stádiumba jutását és békés tárgyalások útján való megoldását. Mozsóitási hír csak Nagybritannia felől érkezett. Itt ugyanis behívták a légvédelemre és partbiztosításra kiképzett összes tartalékosokat, hangsúlyozva azonban, hogy ez nem jelenti a területiális hadsereg teljes mozgósítását és így kizárólag védelmi jellegű. Erre a magyarázatra azért volt külön is szükség, mert Mussolini, mint tudvalevő, páviai beszédében hangoztatta, hogy a legelső újabb katonai intézkedésre, jöjjön az bármilyen oldalról is, Itália katonai rendszabályokkal felel.

„SZIMBÓLIKUS ELFOGLALÁS”

(PÁRIS) A francia sajtó hangsúlyozza, hogy Prága és London változatlanul fent kívánják tartani a szeptember 19-iki megoldási tervüket. Az 50 százalékos szudétanémet lakosságú övezet egyes részeinek „szimbólikus elfoglalása” Németország részéről akár azonnal is keresztülvihető, de a londoni tervezet értelmében egy nemzetközi bizottság fogja ellenőrizni a többi terület átadásának ügyét. Ezek az engedmények alapvető természetűek, de ezeken túlmenően történő lépés már igazságtalanság volna Csehszlovákiával szemben, amely így elvesztené lehetőségét arra nézve, hogy állampolgáiraival minden intézkedéseit kellő erőben hajtsa végre. Páris és London még mindig biznak abban, hogy a maguk álláspontjáról végül sikerül meggyőzniök a Harmadik Birodalmat és a megoldás módjait békés formában keresik és találják meg.

ÜZENET VARSÓNAK

(VARSÓ.) Csehszlovákia minisztere

Látogassa meg

Sirman posztcáruháza

vételkötelezettség nélkül

Cluj, Reg. Maria 26.

TELEFON 1760.

résztől átnyújtottak Chamberlainnak. Ezzel kapcsolatosan Göbbels propagandaügyi miniszter nyilatkozatot adott a sajtónak a nemzetközi helyzetéről, leszögezve a német álláspontot.

PÁRIS VÁLASZA ROOSEVELTNEK

(LONDON.) A francia kormány a Roosevelt elnök békeüzenetére adott válaszában Corbin francia nagykövet Londonban adta át Kennedy amerikai nagykövetségnek. A Havas úgy tudja, hogy a válasz formális csatlakozást jelent ahhoz az állásponthoz, amelyet Roosevelt kiáltványában leszögezett. A francia válaszcímeket azonnal megkábelték a londoni amerikai nagykövetségről a washingtoni Fehér Háznak. A válasz a következő: Lelkes felhívásukat Londonban vettük kézhez abban a pillanatban, amikor együttműködésben az angol kormánnyal megkísérüljünk a fenyegető viszály békés rendezésének a megoldását. Különös jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy ünnepélyesen emlékeztetnek az egész amerikai nép csatlakozására és azokra az elvekre, amelyeket a Kellog-paktum aláírói mind magukéva tesznek. Ezeknek a szerződéseknél szellemében és ismeretében folytatni fogjuk minden akadály ellenére is azt a törekvést, hogy találjunk valamilyen eljárást vagy formulát, amely az érdekelt felek életpéldéihez és méltóságához mért méltányos megegyezéshez vezet. Bizunk abban, hogy mindvégig az igazság és a béke szellemét szolgáljuk, amely népeinket mindenkor egyesítette.

HITLER NAGY BESZÉDE

(BERLIN.) Hitler kancellár romániai időszámítás szerint hétfőn este 9 óra körül mondta el közel másfélórás beszédét a berlini Sport-palotában óriási tömeg előtt és a beszédet rengeteg rádióállomás közvetítette. A nemzeti szocialisták nagy manifesztációját Göbbels propagandaügyi miniszter nyitotta meg. Hitler beszéde elején hangoztatta, hogy a német nép öt mindig megértette és mindenkor mögötte állott. Ugy érzi, hogy most nem egy vezér és nem egy ember beszél, hanem valóban az egész német nép. Hangsúlyozta, hogy a német külpolitika egyetlen célja a német nép életfeltételeinek és életlehetőségeinek biztosítása és a jövőben sem akarja más népek területét elfoglalni. Majd a nemzeti szocialista uralom alatti német külpolitika történetére tért át. Elmondotta, hogy kormányzata miképpen szüntette meg a versaillesi szerződés egyes kötelezettségeit, míg végül ma Németország a maga erejéből megszerezte az egyenjogúságot az európai nemzetek között. Mindig a békés megoldásokra törekedett és a kérdések egész sorát sikerült így elintéznie.

Hitler hosszasan beszélt a lengyel kérdéstről és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Lengyelország és Németország között régi megegyezés áll fent, mert az ország élén Pilsudszky marsall személyében igazi ember állott, aki népének érdekeit képviselte és akivel lehetett egyezséget kötni. A német

lengyel jóviszonyt tovább is fentartják. Az Olaszországgal való kapcsolatokat rendezték és ez legnagyobb részben Mussolininek, ennek a rendkívüli embernek az érdeme. Ez a viszony törhetetlen erejű és felbonthatatlan barátsággá nőtt. Felemlítette ezután a kancellár, hogy Franciaországnak határozott biztosítékot adott arra vonatkozólag, hogy a francia határokat véglegesen tekinti.

A 10 MILLIÓ NÉMET PROBLÉMAJA

Nem lehetett meglepedezni arról azonban — hangoztatta Hitler — hogy Németország határain kívül még tízmillió német élt, ami Franciaország lakosságának egynegyed részét teszi ki. Németország ezekről éppen úgy nem mondhatott le, ahogy Franciaország 50 éven át törekedett elzász-lotharingiai testvéreinek visszaszerzésére. Ennek a kérdésnek egyrészt Ausztria csatlakozásával már megoldották. Hátra maradt azonban a szudétánémet kérdés.

Majd a godesbergi megbeszélésekkel kapcsolatosan Csehszlovákia megalkulásával foglalkozott. Élesen támadta a csehszlovák kormányzatot, ismertetve a szudétánémet ügyben folytatott tárgyalásokat és hangsúlyozta, hogy Németország a megbeszélések folyamán a legnagyobb türelmességet tanúsította. Válaszolt a godesbergi megbeszélések lényegét, azt állítva, hogy a maga részéről Chamberlain kívánságait egymás után teljesítette és hogy az a német emlékirat, amelyet az angol miniszterelnöknek átadott, lényegileg annak a francia-angol tervnek a gyakorlatba való átvitelét tartalmazza, amelyet a csehszlovák kormány is elfogadott.

OKTÓBER ELSEJÉIG!

Beszédének végén Hitler kancellár hangsúlyozta, hogy Németország türelmének már vége van és határozottan kívánja, hogy Csehszlovákia október elsejéig teljesítse a memorandumban foglaltakat és adja át a szudétánémet területeket. Abban az esetben, ha Csehszlovákia nem teljesíti a német kívánságokat és harcra kerül a sor, ő, mint a világháború egyszerű közkeletű vezetője, a küzdelemben és bizonyos abban, hogy az egész nép, a férfiak és nők egyaránt mögötte fognak haladni.

Hitler beszédét minduntalan az óriási tömeg kirozó lelkesedése szakította félbe és különösen Mussolinin sokat ünnepelték a beszéd folyamán. Annak végeztével pedig a kancellár, Göbbels propagandaügyi miniszter zárószavaiban ünnepélyesen és az egész német nép nevében hangoztatta, hogy az egész német nép egy emberként áll a kancellár mögött és az utolsó csepp vérig teljesíteni fogja parancsait.

AZ ANGOL KORONATANÁCS DÖNTÉSE

(LONDON.) Chamberlain tegnap egyórás kihallgatáson tájékoztatta VI. György királyt a nemzetközi kérdésekről. Az uralkodó Chamberlain kérésére most nem utazik Glasgowba, a Queen Elisabeth óceánjáró tervezett

vizrebocsajtási ünnepségeire, hanem a fővárosban marad és az ünnepségeken csak a királyné vesz részt. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Gamelin tábornok az angol politikussal tanácskozásait befejezte és repülőgépen visszautazott Párisba. Londonból jelentik azt a hírt is, hogy Chamberlain válaszolva Roosevelt békeüzenetére, hangsúlyozta, hogy Anglia folytatni fogja idevonatkozó fáradozásait. Londonban a vezető politikusok tárgyalásai és megbeszélései szakadatlanul tovább folynak. Tegnap este Öfelsége VI. György király elnökletével volt hosszabb koronatanács, amelynek végzetével közleményt adta ki. Ez hangsúlyozza, hogy amennyiben a miniszterelnök fáradozásai ellenére német támadás történne Csehszlovákia ellen, Franciaország köteles segítséget nyújtani, hasonlóképpen Anglia és a szövetség is. Angol részről azonban remélik, hogy a felmerült differenciák ellenére is van remény a közvetlen tárgyalások után való megegyezésre.

BENES VÁLASZA ROOSEVELT FELHÍVÁSÁRA

(WASHINGTON.) Roosevelt elnök mára rendkívüli minisztertanácsot hívott össze az európai kérdés megbeszélésére és az elnök tovább folytatja fáradozásait a béke megmentésére. Ugyancsak Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt békeüzenetére válaszolva, Benes elnök közölte, hogy a csehszlovák nemzet védekezni fog. Benes hangoztatja, hogy Csehszlovákia nagy áldozatok viselésére volt hajlandó, de olyan áldozatokat nem hozhat, amelyek a nemzet életbevágó érdekeit érintik. A maga részéről nem kívánja megszakítottnak tekinteni a tárgyalásokat, amelyeket megegyezéssel, békés uton el lehet intézni. Reméli, hogy az erőszak eszköze elkerülhető is lesz.

PRÁGA AJÁNLATA VARSÓNAK

(PRÁGA.) A prágai rádió szerint az angol-francia tervezetet, amelyet a Hodza-kormány elfogadott megegyezési alapul, a jelenlegi kormány is hajlandó elfogadni. Ugyancsak a Reuter jelenti, hogy prágai hivatalos információ szerint Benes saját kézírású levelet intézett Moscický lengyel köztársasági elnökhöz, amelyben hajlandóságát nyilvánítja a csehszlovák határ revíziójára kölcsönös egyezmény alapján. A Pat ügynökség szerint azonban ez az ajánlat nem tartalmaz megfelelő pozitívumokat. A jegyzéket Slavik varsói csehszlovák meghatalmazott miniszter adta át az elnöknek, majd Beck külügyminiszter előtt jelent meg kihallgatáson.

BELGIUM ÖVINTÉZKEDÉSEI

(PÁRIS.) Daladier és Bonnet visszakerkezésük után kihallgatáson jelentek meg Lebrun köztársasági elnök előtt, de semmiféle nyilatkozatot nem adtak a nyilvánosság számára. Párisi híradás szerint azok a hírek, hogy Olaszország különböző katonai intézkedéseket tett volna, tévedésen alapulnak. Tény ellenben, hogy Belgiumban tegnap az uralkodó elnökletével 3 órás minisztertanács volt majd különböző katonai fel-

legű biztonsági intézkedéseket tettek. Párisban kedvező benyomást keltett, hogy a bolgár sajtó melegen méltatja a béke megmentésére irányuló törekvéseket.

(LONDON.) Wilson, Chamberlain bizalmasa ma reggel elhagyta Berlint és magával vitte Hitler válaszáat, Wilson tegnap délután adta át Chamberlain újabb üzenetét, de hogy a választ mit tartalmaz, pontosan még nem lehet tudni.

TELEFONBESZÉLGETÉS LONDON ÉS AUSZTRÁLIA KÖZÖTT

(LONDON.) (Reuter.) Camberrából jelentik, hogy a nemzetközi válság kitörése óta első ízben történt meg, hogy Chamberlain miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott Lions ausztráliai miniszterelnökkel.

NEM LEHET ÁTLÉPNI A CSEHSZLOVÁK HATÁRT

(WASHINGTON.) A külügyminisztérium jelenti, hogy 80 amerikai állampolgárt, akik Csehszlovákiát elhagyva, német területre akartak lépni, a csehszlovák hatóságok Prágába való visszatérésre kényszerítették azzal, hogy a határok le vannak zárva.

HA CSEHSZLOVÁKIÁT TÁMADÁS ÉRNE

Népszövetségi körökben úgy tudják, hogy Franciaországnak szándékában áll a Népszövetségtől a területi épség biztosítására vonatkozó szakasz alkalmazását kérni arra az esetre, ha Csehszlovákiát német részről támadás érne. A tanács jelenlegi tagjait rövidesen tájékoztatják a francia kormány tervéről és az ülést Genfben, vagy Párisban tartanák meg.

ROOSEVELT FELHÍVÁSA

(NEWYORK.) Roosevelt elnök utasítást adott Hull külügyminiszternek, hogy intézzen felszólítást a lengyel és a magyar kormányokhoz, kérve, hogy a maguk részéről is igyekezzenek biztosítani a békét. A varsói, budapesti és amerikai követek ugyanakkor kézhöz vették Roosevelt Páris, London, Berlin és Prága kormányaihoz intézett békekiáltványainak egy-egy másolatát. Moszkvához Washington semmiféle jegyzéket nem intézett.

MUSSOLINI BESZÉDE

(VERONA.) (Stefani.) A Duce tegnap 47 ezer feketeinges vonult el, majd 100 ezer főnyi tömeg előtt beszélt. Hangoztatta, hogy Olaszország elismeri Chamberlain békefáradozásait, de teljes mértékben együtt érez Németországgal. A német jegyzék szerinte lényegében nem tér el a Londonban lefektetett irányelvektől. Hangoztatta, hogy a német, magyar, lengyel kívánságokat egyaránt és egységesen meg kell oldani. Majd a Népszövetség szerepével foglalkozott, amely kétségtelező válságba jutott. Hangoztatta, hogy az igazság és a népek közötti igazi megbékélés jegyében kell megoldani Európa problémáját, amelyet a mult hibás intézkedései idéztek fel. Egyszerű diplomáciai lépésekkel ezt a kérdést megoldani nem lehet, csak energikus és határozott intézkedésekkel.

Szeptember 28-án lesz ítélet-ki hirdetés a 16 év előtti földmentesítési ügyben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) 1936-ban több nagyközségi földműves feljelentést írt alá amely szerint az agrárbizottság 1922-ben Dávidovics Viktor jegyző hamis bizonyítványa alapján mentesítette Tischler Mór 200 hold földjét. A szamosmegyei törvényszék azonban elévülés címen megszüntette az eljárást a jegyző ellen. Az állam és a földművesek képviselői felelősséget jelentettek be és kérték a táblát, hogy állapítsa meg az okmány hamis voltát, ami a vitás föld mentességének megszűnését vonná maga után. A helybeli tábla első szekciója előtt vita támadt, hogy a község lakosságának van-e joga károsultként szerepelni. A hármas tanácsban erre nézve véleménykülönbség merült fel és így a kérdést ötös tanács elé utalták. Itt dr. Vertan a parasztok, dr. Trifu az állam és dr. Fabius a vádlott képviselőinek beadványai után a tábla döntését szeptember 28-án hirdeti ki.

Belkeltették Torda új törvényszéki elnökét

(TURDA-TORDA.) Csak rövid ideje annak, hogy dr. Ghisoiu Dumitru törvényszéki elnököt, az itteni törvényszék nél rövid ideig tartó vezető munkája után Marosvásárhelyre nevezték ki. Néhány napja pedig megérkezett az új kinevezés, amelynek alapján a törvényszék új elnöke dr. Popa Ioan törvényszéki bíró, Torda jelenlegi polgármestere lett. Dr. Popa Ioan a tordai román szellemi élet egyik legkiválóbb és legrokonoszevesebb tagja kinek párónapos polgármesteri működése új fejlődési korszakot nyitott meg a város életében a munka, takarékoság és helyes érzékű besorozás alapján és megállapítható, hogy amilyen sokat nyert az igazságszolgáltatás az ő törvényszéki elnöki kinevezésével, oly sokat veszített a város az ő munkájának elvesztésével. A tavozó polgármester volt ugyanis az, aki rövid, de annál értékesebb működési ideje alatt teljesen kitartározta, rendbehozatta és megszépítette a városházát és a vele kapcsolatos intézményeket és meghonosította minden vonatkozásban a gyors és haladéktalan elintézés szellemét, amellyel nagy szolgálatokat tett a község és az országnak. Távozását a polgármesteri székből tehát mindenki csak ószintén sajnálja amiként azonban szívből örülnek a jól megérdemelt előléptetéséhez is. A beiktatási ünnepségen a szertartást Muresan Iovian főesperes végezte, majd dr. Socaciu főügyész, dr. Papp Ioan kolozsvári táblai főelnök, az ügyvédi Kamara nevében pedig dr. Moldovan Mihail üdvözölték az új elnököt, akiknek válasza után 100 terítéses bankett volt a Román Kaszinóban.

A munkásság időszerű kérdéseiről tanácskozik a Szakszervezeti Tanács

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az összes kolozsvári szakszervezeti vezetők bevonásával pénteken tanácskozásra ül össze a Szakszervezeti Tanács. Az Épi tömörülés Otthonban lefolyó tanácskozásokon megvitatásra kerülnek a munkásság időszerű kérdései, jelesül a gazdasági helyzet, a drágaság kérdése, bérmozgalmak ügye és főleg az új szakszervezeti törvénytervezet módosításának a munkásságtól közeli érintő problémája. A Szakszervezeti Tanács határozatai elé a munkásság nagy érdeklődéssel tekint.

— Adományok. Köszönettel nyugtázzuk N. N. Szent Antal nevében beküldött 100 lej adományát. 50 lejt egy érettségiző diák, 50 lejt pedig az Urszényi család részére

Benes cseh köztársasági államfő romantikus pályafutása

Sászfőrből emelkedett a cseh köztársasági elnöki székbe, az a Benes Eduard, aki kitűnő futballjátékos volt, jegynélkül utazott Párisba és akit az 1915. évben különös véletlen mentett meg a halálos ítélet végrehajtásától

A „Presse Actualité” francia lapban és a „Timpul”-ban Jean Walter újságíró érdekes cikkben számol be Benes csehszlovák köztársasági elnök fiatal koráról, a cseh nemzeti mozgalomban játszott szerepéről és azokról a nem mindennapi körülményekről, amelyek között Benes Eduard a cseh köztársaság elnöke lett. Az érdekes cikk a következőket tartalmazza:

Benes Eduard egyike azoknak a középeurópai államfőknek, aki anélkül került ebbe a magas állásba, hogy tagja lett volna az arisztokraciának. Már pedig az öreg kontinensen ez is egyike a tekintély főfeltételének

Eszmei értelemben Benes Eduard Masaryk Tamásnak az elhunyt köztársasági elnöknek „a fia” és ha az elhunyt államfő nem irányította volna utódjának útjait, kétségtelen, hogy Benes Eduard aki egyébként szerény gimnáziumi tanár, nem lenne ma annak a Csehszlovákiának a vezetője, amelynek egét jelenleg sötét felhők teszik borulttá. Benes édesapja irástudatlan falusi gazdálkodó volt, aki szűkös anyagi viszonyai miatt csak 8 éves korában kezdhetett fiát taníttatni. Benes Eduard addig a mezei munkálatoknál segédkezett édesapjának. Az a szerény falusi kis tanya mely Benes apjára volt és amelyet Benes, mint elnök visszavásárolt és amely valóban nem hasonlítható össze az a fényűző berendezésű Hradzsinnal, amelyben jelenleg lakik — 20 kilométer távolságra volt a legközelebbi iskolától.

Ezt az iskolát lelkesek vezették és a környék előkelő köreiben és nagybírtokosainak fiait látogatták. Szó sem lehetett tehát arról, hogy a fiatal Benes Eduardot, egy szegény falusi földműves fiát, ebbe az iskolába felvegyék.

Egy szép napon az iskolát vezető lelkesek, amikor a tanítványaikkal sétára indultak, találkoztak egy fiatal pástorgyerekekkel akivel beszélgetni kezdtek. Kérdéseket adtak fel neki, és érdekesnek találva feleleteit, meghívták, hogy látogasson el néhányszor az iskolába. A nyári hónapokban a mezei munka idején ez nehezen ment, mert a gyermek kötelessége volt az állatokra felügyelni, télen azonban, amikor a mezőn nem volt munka, az iskolázatlan pástorgyermek gyakran felkereste az iskolát ahol több napig tartózkodott. Ilyen módon kóstolt bele Benes Eduard a kultúrába...

Az elemi iskola elvégzése után Benes Eduard, aki addig csenevész gyermek volt, Csehszlovákiába ment, amely terület akkoriban a volt osztrák-magyar monarchiához tartozott, tagja lett a Socol szervezetnek és hamarosan a legjobb tornásszá erősödött. Szülei, akik továbbra is a kis tanyán gazdálkodtak, aggodalommal látták, hogy milyen életmódot folytat az akkor már 12 éves gyermek aki soha nem kért egyetlen fillér szülői támogatást sem hazulról.

— Félek, hogy nem jól fogja esetleg végezni, — aggodalmaskodott az öreg Benes, néha röstelkedve.

— Fiu, fiu... — csitíttatta a zsörtölődő öreget hízkeldeve az édesanya.

Ez alatt Benes, aki közben tanulékony fiatalemberre serdült, a szülői áldás kíséretében — amelyet az öreg Benes a kérvényre rajzolt tintakeresztre nyomott kézjegyével látott el — ösztöndíjas helyet kapott a prágai egyetemen. Prága Csehszlovákia, illetve az akkori Bohémia fővárosa nagyon megnyerte Benes tetszését. Mint jó hegedűjátékos amely tehetsége ösztönszerűleg nyilvánult meg, hetenként néhány koronát keresett azzal, hogy a bálókön és a mulatók muzsikájával a zenekarban közreműködött. Másnap pedig már a gondtalan fiatalság örömeit élvezte és a sport pályán büszkélkedve könyvelte el a nézők hatalmas tömegének tetszésnyilvánítását és tapsait. Benes Eduard kitűnő labdarugójátékos volt, a Slavianak, a cseh futballsport büszkeségének balszélő csatára és Benes Eduard, bár részt vett minden mérkőzésen és a gyakori sportünnepeken, mégis a szabályszerű előírt időben tette le egyetemi vizsgáit.

Egy szép napon a prágai egyetemi hallgató elhatározta, hogy megismeri Páris szépségeit is, mert rendkívül sokat hallott és olvasott a francia fővárosról. Hogy az irodalom középiskolai tanára lehessen, elengedhetlenül szüksége volt a párisi tanulmányutra. Azonban nem rendelkezett elegendő pénzzel, hogy ezt a tervét megvalósíthassa. És Benes 20 akkori koronával a kezében mégis végrehajtotta ezt a kalandot Bécsig és onnan Münchenig falusi parasztszekerrel utazgatott az országutakon és Bajországi fővárosába anélkül érkezett meg a fiatal sportember, hogy egyetlen fillért is elköltött volna a nála levő 20 koronából Münchenből a francia határig és onnan Párisig is, úgy utazott, ahogy éppen tudott... ez az út azonban három hétig tartott.

Párisban a Cartier Latinban, a Sorbon ne közelében a Szlav-házban kapott lakást és beiratkozott a párisi egyetem bölcsészeti karára, ahol szintén az előírt időben tette le vizsgáit. Négy különböző karnak is hallgatója volt, melyeken vizsgázott is, anélkül azonban, hogy a doktori címet elnyerte volna. Visszatért Prágába, ahol tanári oklevelével megfelelő állást igyekezett szerezni. Abban az időben azonban az elhelyezkedés nehéz volt, mert a régi osztrák-magyar monarchiában divó akkori rendszer szerint nehezen lehetett állást kapni, a megfelelő oklevél nélkül. Benes pedig ilyen nem rendelkezett. Az elhelyezkedés nehézségei miatt Benes „forradalmár” lett, szociálista s egyik legrajongóbb híve és fegyverezett követője Thomas Carrigue Masaryknak.

Prágában ekkor már működött az a titkos társaság, melyet a cseh nemzeti szellem fűtött. És ennek a társaságnak lett az akkor 25 éves Benes Eduard a titkára.

Kitört a világháború... A középeurópai államok legtöbbjében hallható volt a forradalom moraja. És ekkor a kitűnően megszervezett cseh egyesület elnöke Thomas Masaryk Londonba utazott. Benes Eduardnak követnie kellett volna őt az angol fővárosba, hogy bizonyos nagyfotossági információkat közöljön Masarykkal. Az osztrák-svájci határ átlépése előtt azonban Benes elfogták és letartóztatták. A nála talált okiratok és feljegyzések kompromittálóak voltak. Az 1915. évi augusztus 31-én hozták meg ügyében az ítéletet, amely halálos volt és Benes azonnali kivégzését rendelte el.

Másnap, augusztus elsején reggel Benes Eduardot, a fiatal forradalmárt, kikötötték az oszlophoz. A katonai osztag parancsnoka jelt is adott a sortűzre... „Benes” élettelenül esett össze... Holttestét másnap akarták eltemetni.

A fogházőrök azonban csak ekkor vették észre, hogy súlyos tévedést követtek el. Nem Benest, a forradalmárt lövették agyon, hanem egy magyar katonát, aki tettelegesen bántalmazta feljebbvalóját. Benesnek pedig sikerült katonai egyenruában megszöknie a börtön cellájából...

Jean Walter.

78 kisebbségi érettségiző közül 54-nek sikerült az írásbelije

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Regina Maria leánygimnáziumban működő érettségi bizottság, amely előtt a kisebbségi tanintézetek növendékei vizsgáztak, tegnap este hirdette ki az őszi érettségi írásbeli eredményeit 78 érettségiző közül 54 diák oldotta meg sikeresen a kitzűzött írásbeli tételt és így ezek a ma délelőtt megkezdődött szóbelire állhatnak.

Az egyes kisebbségi tanintézetek közül a következőknek sikerült az érettségi írásbeli tételt megoldaniok:

Kolozsvári református kollégium: Bartha F., Biró I., Biró A., Mihály K., Nagy Sándor, Oláh E., Odrácky L., Soó T., Szász Gy.

Római katolikus gimnázium: Ágoston L., Bazsó A., Dancsó K., Heine R., Kaminszky V., Kiskosa S., Opra Z., Székely A., Vass Gy.

Marianum: Balogh I., Marek E., Schronk M., Simon E., Varga E., Vida A.

Kolozsvári református Leánygimnázium: Andrásovszky E., Fülöp E., Hollaiki I., Kádár E., Maurer M., Nagy V., Szabó I., Varga E.

Kolozsvári unitárius kollégium: Benkő B., Tsászár B., Gyürffy J., Hegedüs M., Lázár M., Szegedi Zs., Hum Gy.

Zilahy Wesselényi kollégium: Balaskó F., Bereczky S., Kovács I., Ilyés N., Ottmayer I.

Besztercei evangélikus gimnázium: Benes E., Brét K., Göhler H., Hedvick N., Kualessz I., Rotmann G., Schöt E., Weiss S.

Székykereszturi gimnázium: Szász D.

Elgázolta a kolozsvári sofőr a gazdálkodót és a szerencsétlenség után el akart menekülni

(ORDAEA-NAGYVÁRAD.) Súlyos kimeneteli szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka a Nagyvárad-Kolozsvár közötti országúton a 31 kilométer körüli helyen. A 192. rendszámú kolozsvári autó, amelyet Hodis Gavril sofőr vezetett, elgázolta Dumitru Petrus Sonkolyos községben lakó gazdálkodót. A sofőr a szerencsétlenség után az országút porából félrehúzta a súlyosan megsérült embert és lefektette az árokba, majd felszállt a kocsijára és örült iramban Kolozsvár felé száguldott. Néhány perc múlva azonban a szolgálatot teljesítő csendőrszolgálat megtalálta a haldokló falusi gazdálkodót és megállapítva azt, hogy elgázolás áldozata lett azonnal intézkedett a gázoló gépkocsi feltartóztatása és vezetőjének őrizetbevétele iránt.

Hodis Gavril még mielőtt elmenekülhetett volna fel is tartóztatták és őrizetbe vették, kihallgatása után átadták a nagyváradi ügyészségnek, míg a reménytelen állapotban levő áldozatot be szállították a nagyváradi kórházba.

Épület festést és mázolóást vállalom

Szép szobákat festek saját terveimmel.

J. VARGA

Megrendelő iroda: TOTELECTRIC RÁDIÓÜZLET C. Reg. Ferdinand 28-a. sz. Telefon: 13-35.

A VÉGZETES JÁTSZMA

Írta: P. THOMAS

(16.)

— Igen? — kérdezte metsző gunnyal a felügyelő — hát akkor ugyebár beleegyezik Mr. Anderson, hogy az előadottak esetleges tisztázásáig és az esküdt-bírók döntéséig őrizetbe vegyem? ...
— Hát... — hebegett a színész és megadóan hajította le a fejét. — Minden esetre — dühnyögte — a látszat ellenem szól.

Elindultak kifelé a villából. Amikor a főútonalra értek, ahol már vendéglők is felbukkantak Joe Anderson megrámtotta a felügyelő kabátját.

— És még mondja valaki, hogy nem burokban születtem! — jelentette ki keserű humorral. — Ott van az a csavargó, akivel az éjjel találkoztam. Megismerem a bicegő, dülögő járásáról.

— De hisz ez tett jelentést a gyilkosságról! — hüledezett a felügyelő. — Hé öregem!

A csavargó feléjük fordult. Kifejezetlen tekintettel rájuk meredt, majd Joe láttára felvigyorgott.

— Vigyen el az ördög, ha nem ez az a gentleman, aki ma hajnalban egy ötéssel kisegített! Most is abból időzölök.

— Maga tett jelentést az őrszobán a gyilkosságról?

— Ühüm...

— És hogy hívják magát öregem?

— Ivan Semjonovnak, szolgálatjára — felelte lomhán a csavargó.

X. FEJEZET.

Nagy szellemek, ha találkoznak.

A „kopó” más híján ugyanabba a motorcsónakba ült, amelyben idejöttek miután meggyőződött róla, hogy elegendő benzint van még a tartályban. Sietnie kell, ki tudja, milyen irányban terelődött a nyomozás Hollywoodban. Be kellett vallania hogy roppant vegyes érzelmekkel hagyta ott a szigetet, a fülig szerelmes Teddel és a ragyogó Mary Pottal.

— Ez az asszony vagy a világ legzseniálisabb színésznője, vagy... — a többi magában tartotta.

Bármily meggyőző volt is a filmsztár vallomása egy szemfüles fül számára, az ilyen kopófajta, mint ő, mégis talált benne hamis hangokat. Ezekből kellett hát meggyőződni, igazak-e?

A züllött férj, aki még mindig így tud festeni... aki nem ismerte fel a saját volt feleségét... merő lélektani rejtély amely még megoldásra vár.

Nemsokára az elhagyott bungalow elé érkezett. Mi lenne, ha még egyszer utánna nézne a házban a nyomoknak, amelyek már előbb is megragadták a figyelmét? De nem volt elegendő ideje rá, hogy megvizsgálja azokat. A rendőrség bizonyára lepecsételte a házat, de hiszen a rejtett kikötőn át simán bejuthat. Igen, a zseblámpája nála volt.

Leállította a motort és halkán a ház alá evezett. A rács a nyíláson nyitva volt, illetve csak a víz sodra tartotta zárva. Az evező segítségével könnyűszerrel utat lehetett csinálni a csónaknak. Besiklott a sötét üregbe és felkattantotta a villanylámpát. Semmi feltűnőt nem látott. Mégis az évezővel végigkutatatta a kikötőhely belsejét. Valami kemény tárgy csörrent még a betonpadmalyon.

Lenyúlt a víz alá érte az alig egyméteres mélységbe.

Egy hatlövétű modern Colt-pisztoly volt, öt golyó hiányzott belőle.

Gondosan zsebkendőbe csavarta a pisztolyt és felfelé haladt a csigalépcsőn a toronyszerű üregben. Megtapintotta az egyes lépcsőfokokat, amelyek vízeseek voltak. Nem csoda, ezeken zuhogott lefelé a fürdőkádából leengedett víz.

Valami mégis megcsillant az egyik lép csőrepedésén. Elővigyázzam. Óvatosan felszedte azt is és hirtelen ötlettel a pisztoly csővébe dugta.

TESTEDZÉS

Vasárnap:

Teljes forduló játszanak a nemzeti bajnokságban A B-ligások a Román Kupáért küzdenek

(BUCURESTI.) A nemzetközi mérkőzések után, vasárnap újra a nemzeti bajnokság küzdelmei felé fordul a sporttársadalom figyelmé. Vasárnap az összes csapatok pályára lépnek, hogy megküzdenek a bajnoki pontokért. Kolozsvárnak is kitűnő csemege jut a most következő fordulóban: a Ripensia-verő Juventus rándul le Erdély fővárosba, hogy megvívja harcát a Victoria legénységével. A két csapat küzdelme előreláthatólag igen nívós játékot fog eredményezni. A bajnoki forduló második nagy eseménye Aradon lesz, ahol az AMTE birkozik meg az országos bajnok Ripensia-ával. A Ripensia legutóbb vereséget szenvedett Bucurestiben és bosszút akar az aradi munkásokon igyekezik kitölteni. Az AMTE azonban javuló formában van és nem lesz véletlen műve, ha feltartóztatja az országos bajnokot igyekezetében és ráver a temesváriakra.

Az NB teljes vasárnapi műsorát itt adjuk:

Bucurestiben: Rapid—Tricolor CFPV, Venus—Gloria.
Temesváron: Kinizsi—UDR.
Nagybányán: FC Carpați—Sp. Studențesc.
Aradon: AMTE—Ripensia.
Kolozsváron: Victoria—Juventus.

A Román Kupáért folyó küzdelmek során vasárnap a B-ligások állanak sorompóba. Az erdélyi vonatkozású műsor ez: Tordán: Uranus—Universitatea; Marosújváron: A Uioara—Törekvés; Fogarason: Explosiv—Soimii; Nagyszebenben: HTV—Vitrometan, Marosvásárhelyen: Monopol—Muresul; Nagyenyeden: Sparta—Sodronyipar; Piskin: CS Lonea—CFR; Hunyadon: Jancu Corvin—Jiul; Temesváron: Electrica—TMAC; Gyulafehérváron: Unirea MV—Minerul; Szatmáron: Olimpia CFR—Victoria; Nagybányán: Tricolor—NAC; Nagyváradon: Ferar—Crisana.

Muresul és Jiul a ligabajnokság élén!

I. Erdélyi csoport:

1. Muresul	5	5	0	0	20:3	10
2. HTV	5	3	0	2	7:11	6
3. Sodronyipar	5	2	1	2	9:9	5
4. Crisana	5	1	3	1	3:2	5
5. Monopol	5	1	2	2	9:7	4
6. Universitatea	3	1	2	0	3:2	4
7. Tricolor	4	1	2	1	5:4	4
8. Törekvés	5	2	0	3	7:9	4
9. Victoria	5	1	2	2	4:15	3
10. Olimpia	4	0	1	3	1:10	1

II. Erdélyi csoport:

1. Jiul	5	4	0	1	16:8	8
2. Vulturii	5	3	0	2	11:8	6
3. Rovine Grivița	5	3	0	2	9:8	6
4. Crai Jovan	5	3	0	2	7:8	6
5. TMAC	3	2	0	1	9:5	4
6. CFR Piski	3	2	0	1	4:3	4
7. Minerul	5	2	0	3	8:6	4
8. NAC	2	1	0	1	5:3	2
9. Soimii	4	0	0	4	3:18	0
10. Unirea MV	5	0	0	5	1:15	0

UJ GYALOGLO VILÁGREKORD. Rigából jelentik: Lipkán lett atléta legutóbbi versenyén a 25 kilométeres gyaloglásban új világrekordot állított fel. Ideje 2 óra 25.4 mp. volt.

Románia nemzetközi teniszbajnokságai: Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés mellettnap kezdődtek meg Románia nemzetközi teniszbajnokságainak küzdelmei. A verseny első napján Schmidt 6:0, 6:3 arányban győzött Grandel ellen, Caralulis Oriciu verte 6:3, 6:4 arányban, a cseh Ambrosi pedig Grad felett aratott győzelmet 6:1, 7:1-re. A női egyesben Bertlova 6:2, 6:3 arányban győzedelmeskedett Unanian ellen. Ma kerül sor a magyar játékosok mérkőzéseire.

Budge nyerte Amerika teniszbajnokságát. A döntőben Budge 6:3, 6:8, 6:2, 6:1 arányban verte a magyarszármazású Makót.

Nem indítanak hőgyuszót a japánok a helsinki olimpiára. Erre az elhatározásra a hőgyuszóknak a bajnokságokon elért gyenge teljesítménye készítette a japán uszósövetséget.

Az adóhivatalok

és pénzügyigazgatóságok korlátozás nélkül kötelesek elfogadni bármily mennyiségben 250 lejeseket

(BUCURESTI.) A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy miután az ezüst 250 lejeseket a folyó évi december 31-éig teljes mennyiségben kivonják a forgalomból a pénzügyigazgatóságok, azok összes pénztárai, az adóhivatalok kötelesek a 250 lejeseket minden korlátozás nélkül, bármely összegben elfogadni az adófizetéseknél és ezeket a 250 lejes ezüstérmeiket a közpénztárak többé nem hozhatják forgalomba. A pénzügyminisztérium rendeletéről a pénzügyigazgatóságok a legszélesebb körben kötelesek tájékoztatni az ügyészséget. A pénzügyigazgatóságok összegyűjtik az adófizetéseket során hozzájuk befolyt 250 lejeseket, azokat beszolgáltatják a Nemzeti Banknak, amely más váltópénzt 100 és 50 lejeseket ad érte cserébe. Annak megakadályozása érdekében, hogy a közpénztá-

rakhoz hamis 250 lejesek ne folyhassanak be, a pénzügyminisztérium utasította a pénzügyigazgatóságok és az adóhivatalok pénztárait, hogy 250 lejes ezüst pénzt a félrésről történő lefizetésnél a leg gondosabban vizsgálják meg, azoknak a rendelkezéseknek a figyelembevételével, amelyeket a pénzügyminisztérium már korábban kiadott és amelyeknek alapján könnyűszerrel meg lehet állapítani, hogy a 250 lejes valódi-e, vagy pedig hamis.

Sársaság

() Vasas-bál. A kolozsvári vas- és fémipari munkások szakcsoportja 1938. október 1-én este 9 órai kezdettel Vasas-bált rendez.

BSK, Jugoszlávia vegyes—Kispest (2:1). A kispestiek belgrádi vendéglátása nem járt sikerrel.

A sütőiparosok felveszik a harcot szakmai sérüléseik orvoslására

(CLUJ—KOLOZSVAR.) A kolozsvári sütőipari munkások népes gyűlést tartottak az Építőmunkás Otthon nagytermében. A gyűlésen a munkásság vezetői feltárták a sütőipari szakmában uralkodó elviselhetetlen állapotokat és határozati javaslatban szögezték le álláspontjukat. Megállapították, hogy számos pékműhelyben szinte csak hírből ismerik a munkatörvény rendelkezéseit. A vasárnapi munkaszüneti törvényt nem tartják be. A munkásokat 10—12 óráig foglalkoztatják, a fiatalok tanoncokat pedig éjjeli munkára kényszerítik, noha ezt tiltja a törvény. Emellett még sok helyen egészségtelen műhelyekben kénytelenek dolgozni a kenyér munkásai.

A határozati javaslatban leszögezték, hogy tiltakoznak az egyes pékműhelyekben uralkodó türelhetetlen állapotok ellen és az illetékes hatóságok közbelépését kéri a szakmában fennálló sérelmek rendezésére.

A munkásgyűlés nagy tetszéssel fogadta azt az előterjesztést, hogy a Bucurestii sütőmunkásság, valamint az Országos Szövetség széleskörű akciót indított, hogy a sütőiparban uralkodó állapotokat orvosolják és ebben a tárgyban terjedelmes emlékiratot terjesztettek a munkaügyi minisztérium elé.

A sütőipari munkások gyűlése végül elhatározta, hogy harcolni fog az éjjeli munka eltörléséért.

Rádió

SZERDA, szeptember 28.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, szórakoztató zene, hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó, hírek. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport és vízállásjelentés. 13.10: Déli harangszó, sport hírek. 13.25: Lemezek. 14.10: Hírek, időjelzés, rádiózene. 14.30: Lemezek. 15.20: Hírek. 19: Időszertű előadás. 19.17: Híres énekesek lemezei. 20: Felfedezés. 20.15: Constantinescu Mila régi dalokat énekel. 20.40: Felfedezés. 20.50: Coccoa György csellózik. 21.30: Tarka lemezek. 22: Hírek. 22.20: Lemezek. 22.50: Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Felfedezések. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.35: Hírek. 17.15: Diákféltára. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.30: Szalonzene. 19.05: Elbeszélés. 19.40: Zongoraverseny. 20.15: Zenés népi est. 21: Tánccsele. 22: Hírek. 22.20: Zenekar. 23.50: Németnyelvű előadás. 24: Hírek angol és francia nyelven. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Bécs. 14.15: Szórakoztató zene. 15.10: Könnyű bécsi zene. 19.20: Lemezek. 23.30: Könnyű tánczene.

Berlin. 18: Katonazene. 21.10: Citeranégyes. 23.30: Könnyű és tánczene.

Vasó. 18: Könnyű és tánczene. 19.10: Cselló zene. 20.30: Dalos est. 23: Lemezek.

— Kigyósziget a Deltengeren. Alaposan rácsáfolt a Fidzsi-szigetek egyik kis korall-egyede arra az általános felfogásra, hogy úgy Ausztráliában, mint a deltengeri szigetekeken nincs kigyóveszedelem. Valóban, eddig csak a legtrikább esetben találtak ártalmatlan kigyókat Mikronéziában, de oly keveset, hogy esztendőnként legfeljebb egy-két hüllőről lehetett szó. Freemont tengerészkapitány, aki vízkeresés közben a Tonga-csoport egyik lakatlan korallszigetén bolyongott most azt a furcsa értesítést küldte haza Sidneybe, hogy ebben a csoportban van egy sziget, amely tömve van mérgekigyókkal. Csak a legnagyobb nehézségekkel bírt elmenekülni a veszedelmes helyről pár emberével. Érdekesnek találja, hogy a szigetről a kigyók egyáltalán nem mennek el, noha rejtély, miből táplálkoznak. Azt sem tudják, honnan kerülhettek oda a kigyók ezrei. A legközelebbi szigetek alig vannak husz mérföldnyire s régi tapasztalat hogy a kigyók átusszák az ilyen csekély távolságokat.



Kun Mátyás Fia R. T.
Cluj, Calea Mardchal Feh No. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyrabecsült megrendelőink szolgálatára. — Speciálisak vagyunk: acélárúknak, látszerésznek, beretvá-készítésben, orvosi műszerek javításában.

Prima alpaca
evőeszközök feltűnő olcsó áron!



II. Károly király Öfelsége:

„Romániának vissza kell nyernie vezetőhelyét a buzavilágpiacon!”

A nagyszabású romániai nemzeti buzaversenyen, amely — mint megírtuk — a legteljesebb siker jegyében folyt le, II. Károly király Öfelsége személyesen osztotta ki a verseny győztesének a díjakat és a következő, mély gondolatokban gazdag ünnepi beszédében mutatott rá a buzaverseny hatalmas nemzetgazdasági jelentőségére:

— Legmelegebb szerencsekívánataimat fejezem ki azoknak, akik munkájukkal és hozzájárulásukkal díjat nyertek a nemzeti buzaversenyen és őszinte örömmel állapítom meg, hogy a verseny megrendezésével mezőgazdaságunk jelentős és egészséges lépéssel haladt előre.

— Eddig számtalan esetben halottuk azt a megállapítást, hogy „a mi gazdasági alapunk, a mezőgazdaság”. Most megszűnik ez a megállapítás, mert a szavakat tények és tettek váltották fel. Örömmel, boldogsággal annál nagyobb, mert a buzának ebben a nemes versengésében az összes termelőelemek őszinte és eredményes együttműködését látom. És ami részemre különös örömet okoz, azt azok a hírek váltották ki, hogy a falusi mezőgazdák kezdik elsajátítani a magasabb gazdálkodás rendszerét és módszerét. Az a kísérlet, hogy több gondtal, több jóakarattal gondossággal járjanak el, a legeredményesebb gyümölcsöket hozta.

— Magam részéről nemcsak, hogy jóváhagyom a földművelésügyi miniszter javaslatát, hogy a következő években is folytassák az ilyen természetű versenyt, de egyenesen kérem, hogy az összes rendelkezésére álló eszközökkel bővítsék ki azokat, ha lehet, törvényhozási úton rendszeresítse, mert vissza kell és vissza lehet állítani azokat az értékesítősi piacokat, amelyeket elvesztettünk. Itt nemcsak olyan versenyről van szó, hogy mindenki eredményt, hasznot lásson belőle. Itt hatalmas világgazdasági verseny folyik és a nemzeti tekintély versenye.

— A háború előtt Románia volt az egyik legnagyobb buzakivivő állam. Nem itt van a helye, hogy megállapítsam, milyen okokból vesztettük el ezt a vezető helyet. Nem hiszem, hogy volna olyan lehetőség, amely szerint mennyiségileg vissza tudjuk szerezni ezt a vezető helyet, de azok az eredmények, amelyeket ma itt nekem bemutatnak, feltétlenül és minden körülmények között, megerősítik bennem azt az indokolt reményt, hogy ezt a vezető helyet a minőség tekintetében visszaszerezzük.

— Az a hektáronkénti terméshezám, amelyet a mai versenyen a

részvevők felmutattak, igazolja, hogy a termelési mennyiség is fokozható nálunk is és beigazolták azt, hogy mindaz, amiről azt állították, hogy megvalósíthatatlan, mégis megvalósítható, bebizonyították tehát azt, hogy fokozni lehet a termelést, komoly, lelkiismeretes és tudományos munkával.

Amerika és Anglia unitáriusai is képviseltetik magukat Varga Béla dr. püspök felszentelésén

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Varga Béla unitárius püspök beiktatásával kapcsolatos ünnepségekre az angol unitárius társulat részéről dr. H. McLacilan manchesteri teológiai igazgató és H. J. Rossington (Birmingham), az amerikai unitárius egyház részéről Donald Harrington, a szabadelvű keresztény világszövetség részéről W. R. M. Nordhoff (Hollandia) jelentették be részvételüket. Jelezték képviselőiket a svájci és német szabadelvű egyházak valamint a

— A földművelés tudománya nem kizárólag bizonyos előkelő osztály tudománya, hanem a mai naptól kezdve a nagy tömegek tudománya kell, hogy legyen.

— Elismeréssel adózom ezért a nemes törekvésért és azt kívánom, hogy ennek minél nagyobb eredményei legyenek, folytatni kell ezt a munkát, hazánk megerősítése és gyarapítása érdekében.

Kitörő és hosszantartó lelkes óváció fogadta Károly király Öfelségének ezeket a nagyjelentőségű szavait, a királyi beszédet pedig gyakran szakította meg általános tetszésnyilvánítás és lelkes taps.

cseh unitárius egyház is. Képviselőjük azonban még nincs bejelentve.

A külföldi vendégek a napokban érkeznek Kolozsvárra. Pénteken és szombaton részt vesznek a zsinati főtanácsi ülésen kapcsolatos unitárius egyesületi üléseken és meglátogatnak több egyház községet. Vasárnap az Iparosegyletben tartandó diszebeden vesznek részt, míg a többi napokon egyházi körökben látják vendégül a külföldi kiküldötteket.

Mit vétettünk, hogy őt is elvesztettük?

Márton Áron püspöki kormányzó emlékeztetője nagyevű elődjéről, Vorbuchner Adolf püspökről a kolozsvári egyházközség gyászülésén — Adatok Veress Ernő szentszéki tanácsos plebános-helyettes életéről és működéséről

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap számban röviden beszámoltunk arról, hogy emlékülést tartott a kolozsvári Szent Mihály Egyházközség, amelyet a nemrégiben elhunyt nagyevű püspök, Vorbuchner Adolf emlékeztetője szentelték és amely alkalommal jelentették be Márton Áron püspöki kormányzóvá való kinevezését és azt, hogy a plebánia lelki ügyeinek, elfoglaltságára való tekintettel, Veress Ernő szentszéki tanácsost, volt kolozsmonostori plebánost nevezi ki. A nagy jelentőségű ülést Márton Áron püspöki kormányzó megrázó emlékeztetője vezette be.

— Amit nem mertünk kimondani — bekövetkeztett — mondotta Márton Áron. Az utóbbi hetekben suttogva terjedt a hír, hogy nagyon beteg, hogy hosszabb pihenésre lesz szüksége, de nem hittük, hogy állapota ennyire veszélyes. Halálának híre mint sötét fenyegető madár suhant körbe Erdély fölött, belesápadtak és beleszedültek az emberek. S nem egynek az ajkáról fájdalmasan kondult el a panasz: Ugy látszik a jó Isten még büntetni akar minket.

Aztán ismertette Majláth püspök áldásos tevékenységét és betegségét, amely elrebolva hívei közül, a bizonytalanságot, amely elfogta Erdély minden katolikusát és a félelmet, hogy az ősi egyházmegye nagy hagyományával és nagy történelmi feladataival az ideiglenes érdekek hullámvérésébe kerül, majd pedig a nagy örömet, amikor Vorbuchner Adolf püspöki kinevezése hírül ment. A bizonytalanság és aggodalom egyszerre változott reménységgé és bizalomná. A bölcs mérséklet és okos körültekintés, amivel az egyházkor-

mányzás kényes feladatát kezébe vette és ahogy azt irányította, nemcsak a belső nyugtalanságát, a Majláth püspök betegsége alatt és távozása után előállott válsági tüneteket szüntette meg egycsapásra, hanem megnyugtatta és bizalomra hangolta azokat a külső tényezőket is, amelyek helyzeti érdekelttségükön fogva, várakozó álláspontból figyelték az új püspök működését.

Ezután áttért azokra a nehézségekre, amelyekkel az új püspöknek meg kellett birkoznia, majd pedig így jellemezte munkásságát.

A tisztalítás és szinte abszolút biztos ítélőképesség volt legjellemzőbb tulajdonsága. Környezetére és azokra, akiket megbízásuk gyakrabban hozott közelébe, az első alkalom néha olyan benyomást tett, mintha az eléje adott kérdéseket nem venné egyenlő figyelemmel fontolóra. De munkatársainak hamarosan rá kellett jönniük, hogy a külső nyugtalansággal csak palástolja a belső tevékenységet; míg másokat az elkerülhetetlen izgalmaktól meg akart kímélni. Az ő figyelmét a legkisebb részlet sem kerülte el, a lehetőségek és eshetőségek aggodalmas gondokkal vette számba és mérlegelte, akárhányszor álmátlan éjszakák árán.

Még néhány mondatban vázolta fel azután kiváló képességeit, nagy műveltségét, lebilincselő modorát, majd pedig így folytatta:

A váratlan csapás nyomán sikolyként szakadt fel lelkünkbeli a szorongó kérdés: Mit vétettünk, hogy őt is elvesztettük? Szeretett minket, szerette egyházmegyét, népét, amelyhez nevelése, kultúrája, hivatása, de vére is kötötte. Nem volt ok személyével szemben aggodalmaskodni: főpásztori kötelességeit Krisztus szellemében fogta fel a igazság és szeretet nagy törvényeit nem tudta és nem volt hajlandó sem dívtos, sem alkalmazott önzések alárendelni.

Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be Erdély fiatal püspöki kormányzója:

Megrendülten állunk a megdöbbentő korán felnyitott sir előtt. Rövid két éves püspöki működése alatt is egyéni kiválóságával meggazdagította, a kötelességteljesítésben pedig hősi példát adott. A halálos betegség lázával is utolsó percig dolgozott, vitte az egyházmegye gondjait, csak hogy javukra lehessen s mindenkit jól elrendehessen. Nagy lelkét az egyházmegye gyászoló népe kíséri Isten trónusa elé.

Ezután jelentette be Veress Ernő plebános-helyettesévé való kinevezését, mely osztatlan örömet keltett a jelenlevőkben, akik ismerték fáradhatatlan munkásságáról és kiváló tulajdonságairól ezt a főpapot, aki ilyen nehéz időkben a lelkek megrendülésének válságos perceiben, veszi át az egyházmegye lelki vezetését.

Veress Ernő volt kolozsmonostori plebános, szentszéki tanácsos 1892 december 17-én született Kovásznán, Háromszék megyében. Apja, Veress Menyhért nyugalmazott járásbíró, anyja Jakab Jozefa csikszenttamási illetőségű. Veress Ernő, mint fiatal gyermek, a székelykeresztúri elemi és csiksomlyói gimnáziumban végezte tanulmányait, majd mint papnövendék Gyulafehérvárra került. 1915-ben szentelték pappá, ami után Sepsiszentgyörgyre neveztek ki káptalanának, majd pedig Brassóba került hitoktatónak. Ebben a minőségében nevezték ki szentszéki tanácsosnak és itt indította meg az „Erdélyi tudósító” című katolikus folyóiratot, amelynek 20 éven keresztül szerkesztője volt. 1929-ben a kolozsmonostori plebánia ügyeinek vezetésével bízták meg és ebben a minőségében fáradhatatlan apja volt a híveinek, különféle ifjúsági alakulatokat szervezett, folyóiratokat írt, imádságos könyveket állított össze és hívei, akik a legnagyobb szeretettel övezték, rajongtak érte. Az ifjúság embere volt s ezeknek tanítása és oktatása közben érte súlyos betegség, amely leverte és hosszabb időre elvonta minden tevékenységtől. Felgyógyulása után a különféle katolikus intézetekben teljesített hittanári szolgálatot egészen plebános-helyettesévé való kinevezéséig és most az egész egyház községnek rajta csüng a szeme, várja bizalommal és kisbéli figyelemmel minden lépését.

A plebános helyettes végletekig szerény ember. Legjellemzőbb reája, hogy kinevezéséről még ajánkát sem szolt, úgyhogy az idős uriember csak a lapokból értesült előléptetéséről, egy nappal annak megtörténte után.

Reuter jelenti:

(BREMEN.) A „Bahrenfeld” német halászgőzöst, amelyet orosz felségvizek közelében lefoglaltak, a német kormány diplomáciai lépése következtében most szabadon engedtek. A hajó ma fut be a Bremen Cuxhaven-i kikötőbe.

(BERLIN.) Fritsch tábornok, volt vezérkari főnök a napokban ünnepelte meg 40 éves katonai szolgálati jubileumát. Ez alkalomból a Führer megleghangú táviratban üdvözölte.

(JERUZSÁLEM.) A szentföldi északi határon egy nagyobb arab csoport megkísérelte, hogy behatoljon a palesztinai területre. A brit határőrség osztagok felvették a betörni akarókkal a harcot és véres vesztesség árán visszaverték őket.

(JERUZSÁLEM.) A hatóságok egy nagyobbarányú és külföldi pénzzel elősegített mozzalommak jöttek nyomára. A szervezkedés vezetőit letartóztatták, de az eseményt a további nyomozás sikerére való tekintettel titokban tartják.

(PÁRIS.) A közalkalmazottak országos szervezete elhatározta, hogy az európai válság elsimulásáig felfüggeszti az állammal szembeni béremelési igényeit.

(LONDON.) Mary angol anyakirályné tegnap megjelent a békéért tartott nyilvános könyörgésen.

(VARSÓ.) A lengyel sajtó szerint Násnij Novgorodban egy tömeg-per kezdődött, amelynek 31 vádlottja van.

(BUDAPEST.) A magyar fővárosban és környékén nagyarányú légvédelmi gyakorlatot tartottak.

(BUDAPEST.) A magyar politikai pártok egyetelműleg elhatározták, hogy minden tevékenységüket beszüntetik a válság elsimulásáig.

(TOKIO.) Ugaki tábornok magánkihallgatáson fogadta a német és olasz nagyköveteket. A japán külügyminiszter és a diplomaták között lefolyt megbeszélésről nem adtak ki hivatalos jelentést.

(SIDNEY.) Lyons, ausztráliai miniszterelnök ma rádióbeszédben fogja ismertetni az európai helyzetet.

(LONDON.) A városi tanács által kiadott hivatalos nyilatkozat szerint London minden lakosának megvan a gázalarca és minden családnak a gázlemez berendezése.

(LONDON.) További intézkedés a nyilvános népgyűlések tilosak.

(MARSEILLE.) Az Amerikába induló személyhajók kivétel nélkül teljes utaslétszámmal futnak ki a kikötőkből.

(PITTSBURG.) A pittsburgi egyetem jövő évre két hónapi előadásra hívta meg Szentgyörgyit, a Nobeldíjas magyar tudóst.

(JERUZSÁLEM.) A zsidó nagy ünnepek zavartalan menetének biztosítására a brit karhatalom különleges intézkedéseket tett folyamatba.

Megnyerő
lesz külseje, ha

Czink-

által tisztított és
festett ruhában jár

Hirdetést

lapunkra felvessz

Nova

könyvfizet is. Memoranduliu 16.

Apróhirdetések

Figyelem!

Apróhirdetési áraink a további intézkedésig a régiéknél maradnak.

LEVELEZÉS

Azonnalra, Biztos jövedelem, Biztos garancia, csendes otthon, Családtag, Függelék, Fehér ősi róza, G. 23, Házaspar, Házaság lehetséges, Hasonlót kívánok, Házvezető, Hibátlan, Iparos, Jó lakó, Lelkiismeretes, Lakótársnő, Megbízható nyomozó, Munkától nem félek, Mielőbb, Nem érdekből, November II., Német könyvek, Pénz garantálva, Szővő, Szegény árva, Szakember, Tisztviselő, Úgyes fiatal fűszeres, Uránia, Vidéki, Zongora jellegre levelek vannak a kiadóban.

Villanyondólás bécsi mintára, bécsi szerekkel, biztos siker. 14 perc alatt hullámos haját nyelünk, 8 havi garancia mellett.

MÉLYEN
LESZÁLLÍTOTT
ÁRAK!NIZZA
HÖLGYFOD-
RÁSZ-SZALON
C. REG FERD.
30.

Hajfestés választékos színekben, víz-, vasondó, női hajvágás és manikűr. Olajpakolás gőzpárolásokkal, korpásodás hajhullás ellen.

CSINOS, fiatal, intelligens leánnyal megismerkedne jobb iparos fiatalember szórakozás céljából. Leveleket „Ismerkedés” jellegre.

ADÁS-VÉTEL

HÁZHÉLY Andrei Muresan beépített nyelvényben eladó. Érdeklődni: Primaria melletti dohányzószobában. (182)

MODERN belvárosi 2 szobás összkomfortos új családi ház 100.000 lej-teherrel eladó. Universal, Str. Reg. Maria 20 földsz. 4. (334)

TALPAT. BÖRT jó szakember csak HOLLANDUSNÁL vesz. Cal. Reg. Ferdinand 65. (T1349)

FIGYELEM. A város által előírt szemetes ládákat úgy a háztulajdonosok, mint a lakók jutányos árban beszerezhetik Dániel Gyula bádogmesternél, Str. Livezii 5. (307)

Maradékot str. Măloasă 19.

alatt vásárolhat legolcsóbban, kabát, ruha, kosztüm szövetek, díftinek, pizsama, flanel, damasztok, vásznak félárban, Sámuelnél. (9764)

HOFER malomjártat 36-os francia kövel, 10 HP motorral, komplett felszereléssel, ki fogástalan állapotban eladó. Malomjártat, vagy a motor külön is. Kati Márton, Huedin, jud. Cluj. (VT 1335)

CSALÁDI ház eladó. Str. Take Jonescu 1. (102)

IGEN jókarban levő áramvonalas csukott Citroen autó eladó. Érdeklődni: dr. Lengyel szanatórium, Cluj, Str. Gojdu 3-a. (T1339)

SZÉP női kalapmodellek 100 lejtől kaphatók. Cal. Reg. Ferdinand 25., az udvarban. (268)

ELADÓ házhelyek Someseni és Bulgária telepen. Ért.: dr. Mircea Georgescu ügyvéd. Str. Băii 21. Tel.: 13-09. (T 1341)

ELADÓ régi háló, szekrények nélkül. 1 valódi, rövid Bösendorfer zongora. Értekezni lehet: Regalá 16., em. d. u. 2-5. (422)

MALOASA 15. eladó hibátlan cseréptakaréktűzhely 2 sütővel, melegítővel. (424)

BEVEZETETT bodega főúton, esetleg más üzlettel és berendezéssel, vagy anélkül átadó. Cim a kiadóban. (482)

ELADÓ ház, szoba, konyha, speisz, 30 méteres fronttal, esetleg háromba osztva is. Dermatától 10 percre. Érd.: Str. Rovinei 25. (435)

ÜZLETPORTAL jókarban levő azonnal eladó. Cim a kiadóban. (T1336)

RITKA alkalmi vétel. Új ház, szép telek fűszerüzlet-vendéglővel, havi tiszta 15 ezer lej jövedelemmel, betegség miatt sürgősen eladó. Megbizva: Roma iroda, Memoranduliu 9. (T1357)

SCHÖBERL fotelágyat jókarban, féregmentest vennék Degro „la Barza” (478)

GYERMEK sportkocsi eladó. Megtekinthető d. e. 2-3-ig, este 8 után. Str. Closca 14. (474)

ELADÓ autótípusu, áramvonalas mély gyermekkocsi. Str. Horea 59. (482)

ELADÓ szép világos komplett hálószoba Str. Memoranduliu 22. asztalos. (485)

PIANINÓ, jókarban bérbe adó, zongora szék eladó. Cal. Traian 5. (486)

ZONGORA eladó, bővebbet és megtekinthető Wass I. grófnő, Taga per Gherla, jud. Somes. (V 449)

MODERN dió topolya hálók, konyhaberendezések, szalonok, egyes darab butorok olcsón beszerezhetők Piața Mihai Viteazul 34., asztalosnál. (454)

HETI 50 LEI

részletfizetésre vásárolhat férfi és női a cipőket, sosonokat és gyermekcipőket

„ARCO“

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memoranduliu 25. Telefon: 18-25.

ÉLELMISZERÜZLET berendezéssel eladó. Értekezni: Piața Unirii 13. sz., ajtó 6. (455)

ÖCSKA téglá és öcska bádog eladó. Értekezni Str. Biserica Ortodoxă 18., Bazsó közműmesternél, reggel 8-tól délután 4-ig. (456)

FAJALMA hézszedett kapható Gálisz tennél, Str. Grădinarilor 9. (Házsongárd.) (460)

1 SZOBA, konyha, veranda új ház gyümölcsöskert olcsón eladó. Cim a kiadóban. (462)

KRUMPLI nyári róza egészséges eladó, házhoz szállítva 250 lejért, apró krumpli 120 lejért. Pálffy, C. Regele Ferdinand 70. (T 1355)

SÖTETKÉK, alig használt fiucska-ruha (10-12 évesnek) eladó. Str. Episcop Ivan 9., 3-ik ajtó. (469)

ELADÓ almatartó 5 mázsa részére, 60 és 130 literes egyszer használt boroshordók, 2 íróasztal, 1 zsúr-asztal, 1 betegtolószék. Nagynál, délelőtt. Cal. Regele Carol II. 73. (470)

UNIVERSAL kereskedelmi cégnél, Str. Reg. Maria 20., földszint 4. eladó: nagy kertés ház fűszerüzlettel, 2 szoba, konyha, kamara plusz egy szoba, konyhával 150 ezer lej, többi részlet. 2 szoba, konyha kamara és egy szoba, konyha, kamara, két kisebb üzlethelyiséggel bíró ház 120 ezer lej készpénz, többi havi részlet. Belvárosban telek, melyen garázs és javítóműhely van olcsón eladó. (489)

BICIKLI keveset használt olcsón eladó. Foto Kiss, Str. Massaryk 44. (492)

ELADÓ varrógép, székek, szekrények, matrácok (rugganyos), konyhaberendezés, jégsekrény, divány, és sok apróságok. Str. Goga 11., 5 ajtó. (493)

CREISLER 4 hengeres nyitott kocsi sürgősen eladó. Fabinyi garázs, Str. Ep. Ivan 28. (494)

PHILIPS 2 plusz 1 lámpás rádió eladó. Megtekinthető 7-8-ig este. Str. Bucovina 30. (496)

TANGÓHARMONIKA eladó. Frizeria Doborean. Cal. Reg. Ferdinand 67. (497)

ALLÁST KERES

SZERÉNYIGÉNYŰ tanítónő gyermekek mellé ajánlok. Csuzdi Anna, Marosvásárhely, Str. Avram Iancu 25. (VT1350)

NYUGDIJAS vasutas utazói állást keres. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. (436)

GAZDAASSZONYI állást keresek több éves bizonyítvánnyal, esetleg közös konyha vezetését. Vidékre is elmegyek. Str. Fabrica de Zahar 57. (473)

MAGÁNYOS urinő elmenne beteg mellé, öreg párhoz, vagy magányoshoz házzvezetőnek. Cim a kiadóban. (479)

TRAFIKBA kaucióval állást keresek Lőrinczénél, Str. Aron 9. (483)

TÜZÖLEÁNY állást keres. Cimeket „Állandó” jellegre a kiadóba. (451)

FŐPINCÉR óvadékkal elhelyezkedne vidéki üzletbe. Jellege: „Jömeneteli”. (V 466)

TANÍTÓKÉPZŐT végzett fiú, ki irodai munkában is jártas, állást elvállalna, bármilyen szakmában. Cim a kiadóban. (467)

PERFEKT szakácsnő keres bejáróhelyet. Str. Marechal Foch 98. (468)

KOMOLY intelligens urileány bizalmi, vagy házikasszonyi állást keres. Cimeket „Korrekt” jellegre. (495)

ALLÁST KAPHAT

RENDSZERETŐ fiatal cukrászsegéd okt. 1-re. Ugyanide egy jóerkölcsű fiút tanulónak felvesszünk. Cim a kiadóban. (VT1351)

BICIKLIVEL rendelkező, munkakedvelő, románul tudó fiút felvesszünk. Cim a kiadóban. (144)

JÓLFOZÓ szakács-cukrász alkalmazást talál. Érdeklődni: délután 4-5-ig Str. Regina Maria 29., étteremben. (T 1331)

15-16 éves leánykát (románul tudó) keresek 5 éves kisleányom mellé. Cim a kiadóban. (306)

PERFEKTUL főző mindenest szakácsnő keresek elsejére. Str. Calvin 1-b. (438)

JÓ vasondolást felvessz frizeria Mayer. Str. Mărăsești 9-a. (428)

MEGBÍZHATÓ, rendszerető, szorgalmas mindenestleány felvesszek. Cal. Victoriei 47. Háztulajdonos. (437)

BEJÁRÓ felvétetik. Str. Ioan Ursu 3. (Grigorescu 94-96. szám közötti ucca.) (476)

LAKATOS segéd, ki esetleg az esztergáláshoz is ért felvétetik. Schlezák, Cluj, Str. St. O. Iosif 3. (487)

JÓ szakácsnőt keresek vendéglő részére. Str. Babes 1. (446)

MINDENEST bejárónőt, perfekt románt, elsejei belépésre felvesszek. Str. Cicio Pop 71. Délelőtt 10-11 órákor. (452)

KERESÜNK laboránsnőt, öntődében jártas mestert, technikust, vagy németül beszélő fiatal mérnököt. „Corvinus”, Strada Chintăului 13. (461)

BEJÁRÓ főzőnőt keresek október elsejére. Str. Elisabeta 9. (465)

FŐZNITUDÓ mindenest felvessz kéttagu család. Hirschorn, Str. Clemenceau 5., I. emelet. (472)

KÜLÖNFÉLEK

AZON kisfiú, aki Reg. Ferdinand 30. fedrászület elől elvitt egy kis foxi kutyát, hozza vissza. Ellenkező esetben eljárást indítunk ellene. Ortoped fászlásban volt a lába és személyesen ismerjük. (447)

Terhes nők vizeletét
megvesszük.
Érdeklődni:
Strada Săcuiașcă 6.

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calca Regele Ferdinand No. 34. (8456)

TANITVÁNYKÉPZÉS „Boté” kozmetikában. Regele Ferdinand 34., II. Telefon: 20-11. Hamburg M. (T 1265)

TANÁRNŐ olasz, francia, német, román órákat ad könnyű, modern metódus szerint. Értekezni: Str. Regina Maria 22., II. emelet, délután 2-3. (243)

LEGJOBB módszerrel angol órákat adok. Str. Elisabeta 32. (285)

TÜZIFA minden rendű olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (314)

A REG. Maria 29. étteremben okt. 1-től havi ebéd, vacsora abonoma étlap szerint 640 lejtől és a menü 15 lejtől feljebb — Ugyanott egy jólfőző szakács-cukrász alkalmazást talál. Értekezni délután 4-5-ig. (T 1332)

FRANCIA és román nyelvórákat ad, vizsgára előkészít okleveles középiskolai tanár. Cim a kiadóban. (433)

TRAFIK betegség miatt kiadó. Cim a kiadóban. (453)

PEDAGÓGUS vállalja legújabb módszerrel középiskolások tanítását, valamint héber nyelv oktatását. Intézeti pedagógus, Str. Paris 36. (463)

JÓFORGALMU üzlethez társat keresek, nem sok pénzzel. „Nem lehet egyedül” jellegre a kiadóba. (491)

KIADÓ LAKÁS

JÓCSALÁDBÓL való 2 fiatalember részére butorozott szoba kiadó havi 800 lej. Cim megtudható a kiadóhivatalban. (336)

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta csinos butorozott szoba kiadó. Ugyanott szoba, konyha. Str. Sub deal 12. (338)

GARAGE belvárosban kiadó október elsejére. Cim: Ioan Pop, Str. Memoranduliu 3., emelet. Telefon 30-63. (T1343)

KÉT szoba, konyha, előszoba, éleskamra kiadó. Str. Fântânele 79. (448)

KIADÓ október 1-re szoba, speisz, fás-kamra. Str. Aventuroasă 13. (475)

KÉT szoba, konyha kiadó. Str. Prof. Marinescu 11. (477)

MAGÁNYOS nő két lakótársnőt keres. Ugyanott fehérnemű javítást vállalkoz. Str. Chinez 4. Ovár. (481)

EGY szoba, konyha, nagyméretű kiadó. Str. Paris 60. (484)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Str. Dragalina 12. (480)

NAPOS, felszuterin üres szoba október 1-étől kiadó. Ért.: Str. Matei Basarab 7. sz., földszinten. (450)

EGY szoba, konyha udvari lakás kiadó. Str. V. Goldis 7. (457)

BUTOROZOTT szoba külön bejáratú fürdőszoba használatú kiadó. Str. V. Goldis 20-c. (459)

KIADÓ október 1-ére nagy, napos szoba, elő- és fürdőszobával. Cim: Str. Gojdu 2., földszint. (464)

KIADÓ külön telek, szoba, konyha stb. Str. Sft. Gheorghe 3. (471)

Marosmegye három községében pusztított tűz

(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) Marosmegye három községében is tűz pusztított. Alsóbölkény községében tűz ütött ki János Benjamin műhelyében és a gyorsan tovaterjedő lángok bekaptak Kovács János szomszéd házába is amelynek tetőzete leégett A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tüzet a kovácmester gondatlansága okozta, aki nem oltotta ki a szénét a felügyelet nélkül hagyott műhelyben. A másik tüzeset Lauren községben történt, ahol Simion Oprea gazdálkodó istállója gyúlt ki, majd a közeli ház is tüzet fogott. A tüzet szerencsére hamar eloltották s így mindössze csak huszezer lej kárt okozott. A vizsgálat megállapítása szerint a tüzet Simion Oprea gondatlansága okozta, aki égő petróleumlámpával ment be az istállóba, amelynek szalmatetőzete a lámpa lángjától meggyulladt.

A harmadik tüzeset Nyárádszeredában történt, ahol Czitrom Dezső kereskedő gondatlansága miatt leégett a ház tornáca. A hatóságok mind a három tüzet ügyében folytatják a vizsgálatot.

— Kenyér — almalisztból. Seattle-ből írják: Itteni élelmiszeriparvezészek eljárást dolgoztak ki, melynek révén lisztte őrölt almából izletes, ujjajta kenyeret lehet előállítani. A gyümölcsöket előbb különleges, légritkított térral dolgozó berendezés segítségével annyira kiszáritják, hogy nedvességtartalmuknak csak mintegy 1 százaléka maradjon meg. Ezután megőrlik; a lisztet még más kiegészítő anyagokkal, egyebek között kevés buzalisszal is elegyítik s aztán rendes módon kenyérré sütik. Az almaliszt-kenyér sokáig friss marad és nehezen szárad ki. Egy tonna almaliszt előállításához 15 tonna alma szükséges

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Premier: Annapolis. Fősz.: Robert Young és James Stewart. Világhíradó a legújabb történelmi eseményekkel.

EDISON MOZGÓ: I. Nők az éjszakában. Az éjszakai nők tragikus élete. Csak felnőtteknek. II. A világ leggazdagabb leánya. III. Új híradó. Jön: A tigris útja és a Déli futár.

MUNKÁS MOZGÓ: I. Az ifjúság hivatása. Fősz.: Marcelle Chantal és Victor Francen. II. Tarras Bulba (A kozákok királya). Clujon utoljára. Fősz.: Harry Baur és Danielle Darrieux. Híradó.

ROYAL MOZGÓ: Ma, hétfőn csak 3.20 és 5.20: Shirley Temple a „Heidi” c. filmében. 7.20, 9.20-kor és holnap, kedden egész nap: Sally, Irene és Mary. Alyce Faye-val. Szerdától: Audioscop 1938. és A névtelen asszony.

SELECT MOZGÓ: Doktor Tindal büne. Bűnügyi dráma, fősz.: John Barrymore és Louis Campbell.

THALIA MOZGÓ: I. A titkos futár. Izgalmas cow-boy film. Fősz.: John Wayne. II. Az éjszakai klub asszonya. Detektív történet.

URANIA MOZGÓ: La habanere. Zarah Leander világhírű svéd művésznő csodálatos filmje.

Hirek

NAPTÁR. 1938. Szeptember 28. Szerda.
Róm. kat.: Vencel kir. Prot. Wenzel.
Ort.: Cuv. Pár. Chariton. Izr.: 3 Tisri.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550. fél évre 280. negyedévre
150. egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉTI

A GÖRÜG ORR

— Mondja doktor ur — szól a hölgy a zsuron a neki udvarló tanárhoz — tényleg görög orra van minden görögországi nőnek?

— Természetes — válaszolt a tanár.
— Miért olyan természetes?
— Nem hinném, hogy a görög nők külföldről hozzák az orrukat.

A KÉZ — NEM MINDEN

Vádolt: Kérem bíró ur, a panaszosnő a kezét ajánlotta fel nekem.
Bíró: De azért a gyémántgyűrűjét rajta hagyhatta volna.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 24-től, szombaton reggeltől október 1-ig, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér, Apostol, Regéle Ferdinánd-ut; Palóczy, Gen. Ma rechal Foch-ut; Holicska, Motilor-ut (Eminescu-ucca sarkán).

— Időjárásjelentés. A bucarestii időjárásutató intézet jelentése: lassu derülés és kisebb felmelegedés.

— JÓ ÉS OLCSÓ BÖRT ÉS TALPAT. Kozák bőrüzletben kaphat Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

— Mérnökök figyelmébe. Adorján Dezső és Rohonyi Vilmos bucarestii mérnökök a következők közlésére kérték fel bennünket: A mérnöki testület megalakítását elrendelő új törvény végrehajtása kapcsán lehetővé vált azoknak a magyarországi diplomával bíró mérnököknek és agrarmérnököknek a mérnöki testületbe való beiratása is, akik diplomájukat eddig nem nosztrifikáltatták. Minthogy azonban a nosztrifikálási és beiratási eljárás — tekintettel annak sok fázisára — nehézkes és hosszadalmas, viszont annak befejezésére az új törvény végső határidőként november 1-ét írja elő kívánatosnak látszik, hogy mindazok a mérnökök, akik fenti eljárást még nem kezdték meg, kollektív akció keretében s gyors ütemben végezzék azt el. A Bucurestiben megindított közös mérnöki akcióhoz csatlakozni kívánó kartársak jelentkezhetnek Adorján Dezső mérnök címén: Bucuresti, Str. Berzei 20., aki bucarestii érdekelt kartársainak felkérésére az önként jelentkezők összeírását elvállalta.

— Hamupipőke gyermekelőadása. A Thalia igazgatósága az új színiidényben gyermekelőadás-sorozatot rendeztet Hetényi Elemérrel. Az első előadás október 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Davila színházban, amikor is az újonnan átdolgozott, énekekkel, táncokkal és kabaréval fűszerezett „Hamupipőke”-t mutatják be. Az örökzöld mesét Hetényi Elemér ültette színpadra, aki felkéri a darabban résztvenni óhajtó gyermekeket, hogy nála a színház studiójában é. hó 29-éig délután 4 és 5 óra között jelentkezni szíveskedjenek.

— TESTVÉREK VEREKEDÉSE KARDOS KÖZSÉGBEN. Parázs verekedés játszódott le tegnap a közeli Kardos községben két testvér között. Balázs Endre és Balázs György Morarilor-ut 24. szám alatt lakó testvérek valami ügyből kifolyólag összeeszküdtek. Ennek során Balázs Endre felkapott egy nagy követ és azzal fejbeverte György nevű testvérét. Minthogy a sérülések nem súlyos természetűek, a kihívott mentők Balázs Györgyöt első segélynyújtás után házikézelésben hagyták.

A kolozsvári gazdák gyűlése

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Népes gyűlést tartott most a Gazdasági Egylet igazgatóválasztmánya, amikor is több közérdekű és elvi jelentőségű kérdés került megvitatásra. Balázs István, az Egylet elnöke, bejelentette, hogy a határpásztorok ügyében felmerült sokrendbeli panasz orvoslása érdekében, illetékes helyen eljár, ugyancsak a sérülmes ügyek orvoslása a legelő, dűlőutak megjavítása és a katonai gyakorlatok alkalmával okozott károk megtérítése tárgyában is a szükséges lépéseket megtette. Török Bálint ismertette a mezőgazdasági újjászervezéséről szóló törvény 56-ik szakaszát, amelynek tartalmát a virágtermelő gazdák magukra sérülmesnek találják és ez ügyben elhatározta az Egylet, hogy a valóságnak megfelelő helyzet ismertetése mellett, a termelők jogainak védelme érdekében minden illetékes fórumhoz megfelelő memorandumot fog az Egylet beadni. Amennyiben az illetékes helyen a törvényt úgy magyarázzák, hogy a mezőgazdálkodással és konyhakertészettel hivatásszerűen foglalkozó egyesületi kisgazda-tagok nem termelhetnek eladásra virágokat is, erőteljes akciót fog kifejteni

— Október elsejével életbelép a nemzetközi vasúti egyezmény. Bucuresti-ből jelentik: Az 1933 november 23-án Rómában tartott nemzetközi vasúti egyezmény határozatából kifolyólag ez év október elsejével életbelép a vasúti utasok és csomagok szállítására vonatkozó új nemzetközi egyezmény. Ennek érvénye kiterjed a következő országokra: Németország, Belgium, Dánia, Bulgária, Danzig, Esztorország, Franciaország, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Olaszország, Norvégia, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia és Lichtenstein. Minthogy Spanyolország, Finnország, Görögország és Törökország még nem juttatták el a szükséges hozzájárulásukat, ezekbe az államokba a személy és csomagszállítás az eddigi feltételek mellett történik.

— 187 esős, 42 ködös nap van évente Londonban. A londoni városi tanács minden évben statisztikai évkönyvet ad ki. Ebben a testes kötetben mindig érdemes lapozgatni, mert csodálatos szám adatok vannak benne a világ legnagyobb emberi településének az életéről. Londonnak 1937 december 31-én 8 millió 233.942 lakosa volt. A város természetes növekedésben van, mert évenként kerekén 56.000 gyermek születik és csak 51.000 halálozás történik. Uccáinak hossza összesen 2325 mérföld. Ha a londoni utcákat szép egymásután leraknák az Atlanti óceánon, egészen Újfundlandig lehetné elszállni. Az időjárás nem valami kellemes Londonban: évenként 187 esős napra és — ami még rosszabb — 42 ködös napra kell számítani. Átlagban naponta csak 3 óra 12 percig tart a napsütés. E kedvezőtlen természeti viszonyok azonban nem befolyásolják a londoniak erkölcsét. Évenként 17.000 ember kerül összeütközésbe a rendőrséggel, ami a lakosság óriási számához viszonyítva meglepően kedvező arány.

az egyesület, hogy viszont a virágkertészek se termelhessenek eladásra semmi néven nevezendő konyhakerti veteményt, mezőgazdasági terményt és a legelszántabb harcot indítja be az Egylet a tagok érdekeik védelmére, amelyet a végletekig fog-nak vinni és azok ellen, akik jogaik gyakorlásában indokolatlanul gátolják és gátolni fogják, kártérítési igényt lép fel törvényes keretek között. A hóstati kisgazdák a kérdésben egyöntetűen fognak eljárni és felkéri az Egylet vezetősége a tagokat, hogy sérülmük minden esetében, teljes részletességgel, az eseményekhez hiven jelentsek be. Örömmel vette tudomásul az Egylet a méhészeti és kertészeti kiállítás sikerét, majd elhatározta, hogy felhívja tagjait, hogy nemesített ősi buza vetőmag, valamint Gűlbaba burgonya vetőmagó iránti igényüket haladéktól jele-lyentsék be az Egylet titkári hivatalánál, naponta 8—2-ig Muresan ucca 10. szám alatt, ahol a termésre vonatkozó szaktanácsokat is készséggel és díjtalanul megkapják. Több idősebb gazdasági vonatko-zásu kérdés és a keblü ügyek megbeszélése után az ülés véget ért.

— MEGDÖBBENTŐ VASUTI SZERENCSETLENSÉG OLASZORSZÁGBAN. A Róma-Nápoly között közlekedő személyvonat beleszaladt egy másik személyvonatba és kisiklott. 8 utas életét vesztette, 20-an súlyosan megsebesültek, többen pedig könnyebben. Az áldozatok nagyrésze társaskiránduláson résztvevő német.

— Nagy tűz pusztított egy nagyváradban. A nagyvárad Szent Vince nővérek zárdájában nagy tűz pusztított. Az oltás során a zárdai ebéd-lő tetőzete beomlott, emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár több, mint negyedmillió.

— Üngyilkos lett Kassák Lajos felesége. Kassák Lajos, az ismert magyar író felesége Budapest Bulcsu-ucca 19 számú lakásán 53 éves korában világító gázzal megmérgezte magát. Már csak holtan leltek rá. Tettének okát nem tudják.

— Meghosszabbították a CFR alkalmazottak faigényléseinek időpontját. A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a tényleges és nyugdíjas személyzetek számára szükséges faigénylések időpontját október elsejéig meghosszabbítja.

— Súlyos vasuti szerencsétlenség Spanyolországban. Barcelonából jelentik: Galida közelében, Barcelonától 30 kilométernyire két utasszállító vonat az éjszaka összeütközött. A szerencsétlenség a rossz világítási viszonyok miatt következett be és annak 30 halottja és 50 sebesültje van.

— Németország nagy tételekben szállítja a petróleumtermékeket Mexikóba. Németország, a Reuter mexikói jelentése szerint hatalmas tételekben vásárolja a petróleumtermékeket és csak a legutóbbi napokban is két hatalmas tankhajó indult utnak Hamburg felé, egyenként 50-50 ezer tonna hordókba töltött petróleummal, vagy benzinnel.

A józanság szava

A józanság szava, ez az, amit most legjobban vár a világ. A bölcs megfontoltság és mérsékelttség szavait, amelyekre akkor van a legnagyobb szükség amikor a lelkekben dúzadó feszültség a legnagyobb. A bölcs megfontoltság és mérsékelttség szavait, amelyek most örvendésen és szerencsére számos vezető állam férfi elgondolásaiban, cselekvéseiben megnyilvánulnak. Az a 70 éves aggasztán, aki Sir Neville Chamberlain néven az angol világbirodalom élén áll, miniszterelnök gyanánt, imponáló példát mutatott a világnak akkor, amikor öreg korát meghazudtolva két ízben is repülőgépen szállott át Angliából Németországba azért, hogy a világ nyugalalmát és csendjét biztosítsa. Olyan példa ez, amelyet minden vezető államférfinak csak követnie lehet és kell is.

A világ békét akar. Ez nem üres jel-szó, hanem mélyeséges nagy életprogram. Életprogramja mindazoknak a dolgozó nagy tömegeknek, akiket a munka helyek, gyárak, műhelyek, irodák, laboratóriumok kórházak stb. hivatásuk mindennapi elvégzésével foglalkoztatnak. Életprogramjuk mindazoknak, akik érzik a családdal, nemzettel, népi közösséggel, övéikkel szembeni kötelezettségeik szent parancsát. Életprogramjuk mindazoknak, akik átérik és átérzik, hogy az emberi feladatok legszebbjei a lelkiismeretes munkavállalás és a kötelességtudó munkavégzés köréből sarjadnak. Életprogramjuk mindazoknak, akik soha sem engedik magukon elhatalmasodni az ítélőképesség és tárgyilagosság hiányát s akiknek egyetlen iránytűjük a megfontoltság józanság és körültekintés.

Ezt a józan, okos szót, várja és kéri a világ minden vezető államférfijától. És ezért fogadják csak mélyeséges hálával és köszönettel, mindazoknak a fáradozásait, akik a béke biztosításán munkálkodnak. Az elmélyülő, megfontoltsággal tanácskozó angol és francia államférfiakét, a békeizentet küldő Roosevelt elnökét és a világon szerte szerteszét a békeért mindenütt lázasan tevékenykedő diplomataikért, mert most az ő kezükön és bölcsességükön fordul meg Európa és a világ nyugalma.

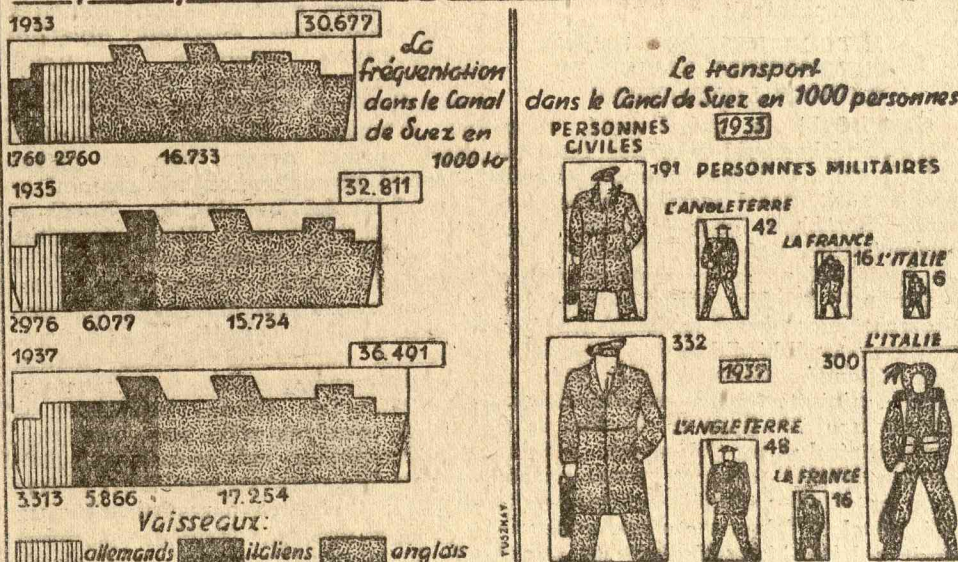
És hinni akarjuk, amiként hinni merjük is, hogy a józanság szava végül minden fölött győzni fog, mert győznie kell... (t.)

— A 71-es szám — meghalt. A san-franciscói kórház a napokban rövid jelentést adott ki, amely szerint a világ hetvenegy megkövesedésnek indult embere közül egy, mégpedig a legfiatalabb meghalt. Néhány esztendővel ezelőtt kigunyolták azt, aki megkövesedett emberről beszélt. Pedig már közel 30 esztendeje észlelik az orvosok, hogy egyes betegek csontjaiból a mésztartalom kiválik és a test más és más részeiben telep-szik meg, leggyakrabban a szemgolyókban, vagy a végtagokban. A beteg, aki-nek elmulásáról most tudósítanak, jóformán egész testében megkövesedett. Egyetlen végtagját sem tudta mozgatni évek óta vak volt és azért pusztult el, mert a kövesedés a tüdejét támadta meg. A beteg egyszerűen — megfulladt. Ez a beteg mindössze 31 esztendő volt és a kór hét évvel ezelőtt kezdte meg-támadni. Most azt kutatják, mi lehetett a megkövesedés eredeti okozója.

— Szerdán töltik be a még üresedésben lévő igazgatóhelyeket. A Legfőbb Igazságügyi Tanács szerdán dönt a törvényszékeknek és tábláknak még üresedésben levő helyeket illetően. A semmítőszéknél megüritült egy-két hely betöltése még kedden megtörténik.

— Husz millió kerékpár szalad Németországban. Amilyen népszerű Amerikában az autó, ugyanolyan népszerűségnek örvend Németországban a kerékpár. A legújabb statisztikai adatok szerint a Német Birodalom területén 20 millió kerékpár van üzemben tehát legalább minden negyedik lakosra jut egy kerékpár. Nincs olyan valamirevaló háztartás, ahol kerékpár ne állna rendelkezésre. Az utolsó két évben a kerékpárok száma feltűnően növekedett, mert 1936-ban még csak 16 millió volt.

La politique mondiale et la circulation dans le Canal Suez



A szuezi csatorna statisztikája. 1933-ban áruforgalomban Anglia vezetett Németország és Itália előtt 1937-ben a második helyet már Itália foglalta el. A személyforgalomban viszont Itália messze felülmúlja Angliát.

Sulyos verekedéssel végződött a kedélyesnek indult esküvő

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Ez év június 8-án Duchinski Leopold szászfenesi kocsmájában nagy esküvő volt, amelyre a cigánybandát a Zöldsapka vendéglőtől kérték „kölcson”. Éjfél tájban, amikor a hangulat a legmagasabb tetőfokra hágott, beállított a lakodalmassereg közé Porut Emil, a Zöldsapka vendéglő tulajdonosa, aki a zenekart visszakérte, tekintettel arra, hogy időközben néhány tekintélyes vendége érkezett. A mulatozók megtagadták a vendéglős kérését és a vita hevében Porutot néhány ütés is érte. Hajnal felé Porut három társával tért vissza és Duchinski Leopold vendégként a vad szerint sulyosan megverték. A verekedés ügyével ma foglalkozott a törvényszék Barbateiu-dr. Breban tanácsa, ahol a vádlottak azt vallották, hogy kölcsönös verekedésről lehet szó, amelyben mindenik fél kapott és adott is. Dr. Pop Alexandru ügyvéd, a magánvadás képviselője a feljelentő részére 30.000 lej kártérítés megítélését kérte. A törvényszék a tárgyalást későbbi időpontban folytatja.

Sulyos szerencsétlenség érte Csucsán a gyapjúlépő géppel dolgozó falusi gazdálkodót

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sulyos szerencsétlenség történt a közeli Csucsaközségben. Grigore Pascalau, a szilágy-megyei Huseni községbe való parasztagazda a gyapjúlépő géppel dolgozott, miközben balkarja a gép fogai közé került. A forgókerék leszakította a szerencsétlen ember balkarját, aki a gépre zuhant és a fején is sulyos sérüléseket szenvedett. Rendkívül sulyos állapotban szállították be a kolozsvári egyetemi klinika sebészeti osztályára, ahol gondos ápolás alá vették. A szerencsétlenség ügyében a csendőrség megindította a vizsgálatot.

— Felhívás a KKASE ökölvívóhoz. Felkérjük a KKASE összes ökölvívóit, hogy ma, kedden este fél 9 órakor a közeli ökölvívóműsor megbeszélése ügyében okvetlenül jelenjenek meg az Unitárius Kollégium tornatermében. Gyémánt szakosztály vezető.

— Dr. Anca Emanuel belgyógyász, rendeléseit megkezdte Str. Memorandului 27. alatt. Gyomor, máj, vese, tüdő és szívbetegségek Röntgenvizsgálat. Rendelési idő 3—6 között. Telefon: 18—31.

— Bezárult a kolozsvári külmissziói kiállítás. A vasárnap megkezdődött kolozsvári külmissziói konferencia és kiállítás tegnap bezárult. A kiállítás keretében Babos Sándor, a Mandzsuriába küldött erdélyi misszionárius-lelkész rendkívül gazdag és értékes missziói anyagot mutatott be. Használható Molnár Mária misszionáriusnő is. A kiállítást sok ember nézte végig. A külmissziói értekezlet hétfőn az esti órákban zárult be dr. Imre Lajos, Bíró Mózes és Maksai Albert előadásaival.

— MA KEZDTÉK MEG A NYUGDIJAK KIFIZETÉSÉT. A kolozsvári pénzügyigazgatóság a katonai és A-E kezdőbetűs nyugdíjasok illetményeit ma kezdték folyósítani reggel 8-tól fél 2-ig, szerdán a G-M, csütörtökön pedig az O-V kezdőbetűs nyugdíjasok járandóságait folyósítsák.

— A katonai törvényszék hírei. A helyi katonai törvényszék tegnap tárgyalta Tofan Victor marosmegyei Ungheeni községbeli görögkatolikus lelkész ügyét, aki ellen a falu végrehajtója tette panaszt, mert a lelkész szerinte igazolt volna a görög keleti vallás ellen és nem engedte meg a híveknek, hogy azok saját akaratukból a görögkeleti vallásra térjenek. A tárgyalás folyamán kihallgatták a tanukat, akiknek vallomása megdöntötte a feljelentő állításait, aminek következtében a katonai törvényszék felmentette a lelkészt az államvallás elleni igazgatási vádjá alól — Potcornei Veronica Biharkeresztes községbeli tanítónő azzal volt vádolva, hogy a legionista köszöntést használta volna. A vádlott tanítónő a tárgyalás folyamán elmondotta, hogy csak tréfából köszönt úgy, mert meg akart győződni, hogy egy haragosa, aki látta a jelenetet, valóban feljelentette-e őt, ami később meg is történt. A vádlott vallomását a kihallgatott tanúk is megerősítették, aminek következményeképpen a törvényszék a tanítónőt felmentette.

Miron Cristea miniszterelnök vizsgálja felül a Drajna faipari vállalat körül felmerült vitás kérdést

(BUCURESTI.) A ma reggeli fővárosi lapok oldalas cikkben foglalkoznak azzal a bonyodalmas perrel, amely a Drajna faipari részvénytársaság és a Teleaga-völgyben lakó falusiak között keletkezett az erdőterületek tulajdonjoga, illetve kitermelése kérdésében. A kérdésben érdekelt falusi lakosság állítása szerint az erdőterület tulajdonjoga kétségtelenül a falvak népét illeti meg és a Drajna vállalat szokatlan körülmények között kapta meg a kitermelési engedélyt. A Teleaga-völgyi falusi lakosok küldöttsége hétfőn délután 12 órakor megjelent Miron Cristea patriárka-miniszterelnök előtt, akinek részletes emlékiratot nyújtott át és arra kérte, hogy orvosolja a falvak népének a sérelmét, jogos kívánságát. A patriárka válaszában megígérte, hogy tüzetesen áttanulmányozza a kérdést és megtesz minden tehetőt, hogy a falusi gazdák panaszát orvosolják. Az „Universul” többoldalas cikkben ismerteti a Drajna faipari vállalat és a falvak népe között keletkezett vitás előzményeit és azt írja, hogy a kérdéses erdőterület elvitathatatlanul a falvaké és az az okirat, amelyben a tulajdonjogot Elena Cretulescu, illetve a Drajna faipari vállalat nevére írták, hamisított.

Halálos kimenetelű lövöldözést rendezett a közeli Szentpál községben egy ittas ember

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Tegnap este 9 óra körül egy Plotca Dumitru nevű ittas férfi a közeli Szentpál községben ittas állapotban kiment a falu úgynevezett cigánysorába ahol összeszólalkozott egy Rostás Mihály nevű fiatalemberrel. Az ittas ember előrántotta revolverét és kétszer rálőtt a 18 éves fiatalemberre, aki sérüléseibe a helyszínen belehalt. A részeg ember tovább is lövöldözött és a lövések sulyosan megebesítették Kovács Ilona és Nanika Rózália cigányasszonyokat, akiket veszélyes sérülésekkel szállítottak be a kolozsvári klinikára, míg a csendőrség a garázda férfit letartóztatták. Az ittas ember verengzése ügyében megindult a szigorú vizsgálat.

Chamberlain angol miniszterelnök:

„Mélyen meghatottak Hitler békére irányuló szavai!”

Prága elfogadhatatlannak tartja a legújabb német javaslatot — Anglia erkölcsileg felelősnek érzi magát a londoni tervezet igazságos végrehajtásáért

(WASHINGTON.) Az amerikai közvéleményben igen jó hatást váltott ki Roosevelt békekiáltványának angol és franciaországi kedvező fogadtatása. A lapok utalnak arra, hogy Chamberlain és Daladier megbeszélései a francia és angol nézőpontok teljes azonosságát mutatják és Amerika a béke megmentésére irányuló megfeszítéseket teljes mértékben támogatja. Sajnálatosul tapasztalják azonban, hogy Berlin jellegzetes hallgatagsággal válaszolt erre a békeüzenetre. Amerikában jó benyomást váltott ki az a tény is, hogy Vargas elnök Rio de Janeiróból megleghangú köszönő táviratot intézett Roosevelthez békekiáltványáért.

AMERIKA HAZAHIVJA POLGÁRAIT

Párisban egyébként olyan washingtoni forrásból eredő hírek terjedtek el, hogy Amerika felhívja állampolgárait, hogy a középeurópai államokból a lehetőség szerint mielőbb térjenek haza. Az intézkedés híre még megerősítést igényel, de úgy tudják, hogy az Egyesült Államok Angliából nem hívná haza állampolgárait.

HITLER BESZÉDE UTÁN RENDKIVÜLI MINISZTER-TANÁCS LONDONBAN

(LONDON.) Az angol sajtó nagy része tartózkodással írta Hitler beszédéről, amelyet a Times támadó jellegűnek minősített. Ezzel szemben angol katonai körökben az a feljegyzés, hogy Hitler beszéde után nem látszik a helyzet kilátástalannak és remény van a csehszlovák kérdés békés elintézésére. Számolni lehet azzal is, hogy a prágai kormány további áldozatok vállalására lesz hajlandó. Hitler beszéde után az angol minisztertanács rendkívüli tanácskozássra ült össze az éjszaka és a tanácskozásokat ma folytatják. Anglia minden lehető elkövet arra nézve, hogy az október elsejéig rendelkezésre álló idő alatt fokozza a maga erőfeszítéseit a béke biztosítására. Az angol kormány reméli, hogy a Chamberlain-féle elgondolások vezérelve alapján

lehetőséggé válik a megoldás módját megtalálni. Közben a segédszolgálatok és tartalékosok bevonása folyik ugyan, de hangsúlyozottan és kifejezetten csak védelmi jelleggel. Ugyancsak Londonból jelenti a Reuter, hogy értesülései szerint Benes elnöknek Moscický lengyel államfőhöz intézett levele szerint Prága hajlandó lenne Varsóval ellentétét még határrevízió barátságos megbeszélése mellett is békés formában rendezni. Varsó álláspontját azonban idevonatkozóan nem lehet tudni, mert néhány repülőgépnél lengyel területre történt tévedése miatt Varsó sürgős magyarázatot kért Prágától és a hasonló esetek megismétlődésének megakadályozását.

ELFOGADHATATLAN JAVASLATOK

(BERLIN.) A német lapok közlik Hitler beszédét, különösen kiemelik annak erőteljes hangját. Hangsúlyozzák, hogy Németország a szudétánemet kérdés végleges, határozott és fentartásos nélküli megoldását követeli. A német lapok egyébként válaszolnak a cseh rádió utján közzétett hivatalos közleményre, amelyben az újabb Hitler-memorandummal foglalkozik Prága kifogásait. Három és félmillió szudétánemet sorsáról van szó, akiket a német birodalomhoz kell csatolni az önrendelkezési jog alapján. Ennél az elvnel szerintük nem jöhet számításba semmiféle más szempont. A Ceteka ügynökség közlése szerint ez a rádióközlemény hangsúlyozza, hogy a németeknek ez az új jegyzéke nem a francia-angol tervezeten alapul, hanem azon túlmenően egészen új követeléseket állít fel. Olyan területeket is követel, amelyek soha sem tartoztak Németországhoz, erősen cseh jellegűek és ipari központokat, komlótermeléshez szükséges erdőket, katonai pontokat stb. foglal magában és amelyeknek elvétele Csehszlovákia nemzeti függetlenségét kétségessé tenné. A csehszlo-

vák állam gazdasági és politikai szilárdsága ezáltal megszűnne. Ezek a javaslatok tehát elfogadhatatlanok. Csehszlovákia új kormánya vállalja az előző kormány által adott beleegyezést a francia-angol tervezethez megfelelő előfeltételek mellett és Csehszlovákia területének garantálásával. A kérdés békés megoldását Csehszlovákia kívánja, de az csakis a nyugati hatalmaknak a Berchtesgadenben előterjesztett javaslata alapján lehetséges.

CHAMBERLAIN NYILATKOZATA

(LONDON.) Az angol lapok szerint késő este Chamberlain Hitler beszédének meghallgatása után a következőket mondotta:

— Meghallgattam és elolvastam Hitler beszédét és mélyen meghatottak azok a célzások, amelyek a béke megmentésére irányuló erőfeszítéseink méltánylására vonatkoznak. Ezekkel az erőfeszítésekkel nem hagyhatunk fel. Lehetetlennek tartom, hogy az európai népeket, amelyek nem akartak semmiféle viszálykodást, fegyveres konfliktusba lehessen sodorni olyan kérdés miatt, amelynél a békés megoldás lehetősége nagyrészt fennáll. Nyilvánvaló, hogy Hitler nem hisz abban, hogy a neki tett ígéretek végrehajtást is nyernek, annál inkább, mert ezeket az ígéreteket nem közvetlenül a német, hanem a francia és angol kormányoknak tették. Mi erkölcsileg felelősnek tekintjük magunkat, hogy ezeknek az ígéreteknek a teljesítése felügyeletünk mellett igazságosan és teljességében megvalósítást nyerjen. Készek vagyunk magunk is ígéretet tenni a megoldások észszerű és gyakorlati megoldására azzal a feltétellel, hogy a német kormány nem megy bele erőszakolt rendszabályokba és hajlandók vagyunk megfelelő feltételek mellett elősegíteni erőszakosságok mellőzésével az áttelepítések ügyét. Az a meggyőződése, hogy Hitler kancellár a mi ismételt biztosítéknyújtásunk mellett nem utasíthatja vissza ajánlatunkat, amelyet abban a baráti szellemben akarunk megoldani, ahogyan azt Németországgal folytatott megbeszéléseinkben hangoztattuk. Hinni merek abban, hogy a szudétánemet kérdés megoldása erőszakosságok nélkül is lehetséges Európa békéjének teljes biztosítása mellett.

MEGSZÜNTEK A FRANCIAORSZÁGI SZTRÁJKOK

(PÁRIS.) A Franciaországban sztrájkoló 170 ezer munkás önként beszüntette a sztrájkot és felvette a munkát, hogy a feszült helyzetben a kormánynak ne okozzon magatartásával nehézségeket. Ugyancsak Párisból jelentik, hogy a nemzetközi eseményekre való tekintettel az iskolák megnyitását későbbi időpontra halasztották.

NÉMET ELÉGÜLETLENSÉG

(BERLIN.) A Deutsche Dipl. Pol. Korrespondenz közvetett módon válaszol Roosevelt Hitlerhez intézett felhívására és élesen bírálja az amerikai sajtónak és európai eseményekhez fűzött megjegyzéseit. Az angol sajtót azzal vádolja a német lap, hogy ellenséges légkört akart támasztani a német érdekek ellen és hangoztatja, hogy a Monroe-elv (Amerika az amerikaiaké) értelmében az Egyesült Államoknak nem kellene beavatkoznia Európa ügyeibe.

CHAMBERLAIN MEGBESZÉLÉSEI

(LONDON.) A Havas ügynökség londoni diplomáciai körökből vett értesülése szerint a cseh kormány közölte válaszát Hitler indítványaira, de a válasz tartalmáról semmi sem szivárgott ki. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Chamberlain tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a munkáspárt vezetőivel, Greenvalddal és Atleével, majd pedig Winston Churchilllel. Ugyanakkor Hore Belisha hadügyi és Inskip nemzetvédelmi egységesítési miniszterek Gort tábornok kíséretében a brit nemzetvédelmi bizottság ülésén vettek részt.